

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-03/26-09/15

URBROJ: 65-26-2

Zagreb, 31. ožujka 2026.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešća o obavljenim financijskim revizijama lokalnih jedinica*, koja je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 16. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju ("Narodne novine", broj 25/19), dostavio Državni ured za reviziju, aktom od 31. ožujka 2026. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela u ime Državnog ureda za reviziju, sudjelovat će mr. Ivan Klešić, dipl. oec., glavni državni revizor.

PREDSJEDNIK
Gordana Jandroković

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 026-02/26-05/33
URBROJ: 613-01-01-26-8

Zagreb, 31. ožujka 2026.

Hs**NP*021-03/26-09/15*613-26-1**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65- HRVATSKI SABOR
ZAGREB

Datum: 31 03 2026	
Klasifikacijski broj	Opis
021-03/26-09/15	65
Uredbeni broj	Pril. Vrijednost
613-26-1	1 1

HRVATSKI SABOR
n/p Gordan Jandroković, predsjednik

Predmet: Izvješća o obavljenim financijskim revizijama lokalnim jedinicama
– dostavlja se

Poštovani,

u skladu s odredbom članka 16. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), u prilogu se dostavlja Objedinjeno izvješće o obavljenim financijskim revizijama lokalnih jedinica, u čijem je prilogu 46 pojedinačnih izvješća.

U radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, u ime Državnog ureda za reviziju, sudjelovat će mr. Ivan Klešić, dipl. oec., glavni državni revizor.

S poštovanjem

GLAVNI DRŽAVNI REVIZOR

mr. Ivan Klešić, dipl. oec.

Prilog: kao u dopisu

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

Objedinjeno izvješće o obavljenim financijskim revizijama

Lokalne jedinice

Zagreb, ožujak 2026.

Revizija ukratko

**FINANCIJSKA REVIZIJA
46
LOKALNIH JEDINICA**

Ukupni prihodi i primici	316.959.248,91 euro
Ukupni rashodi i izdaci	307.561.483,08 eura
Višak prihoda i primitaka	9.397.765,83 eura
Ukupni višak prihoda i primitaka raspoloživ za sljedeće razdoblje (kumulativni višak)	49.039.781,12 eura

Imovina	1.257.087.693,24 eura
Obveze	69.606.541,85 eura
Vlastiti izvori	1.187.481.151,39 eura

**Ciljevi revizije
bili su provjeriti:**

- istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na financijsko poslovanje
- provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- druge aktivnosti u vezi s poslovanjem

**izražena
mišljenja**

**o financijskim
izvještajima:**

13 bezuvjetnih
31 uvjetno
2 nepovoljna

**o usklađenosti
poslovanja:**

18 bezuvjetnih
28 uvjetnih

791
nalog i
preporuka

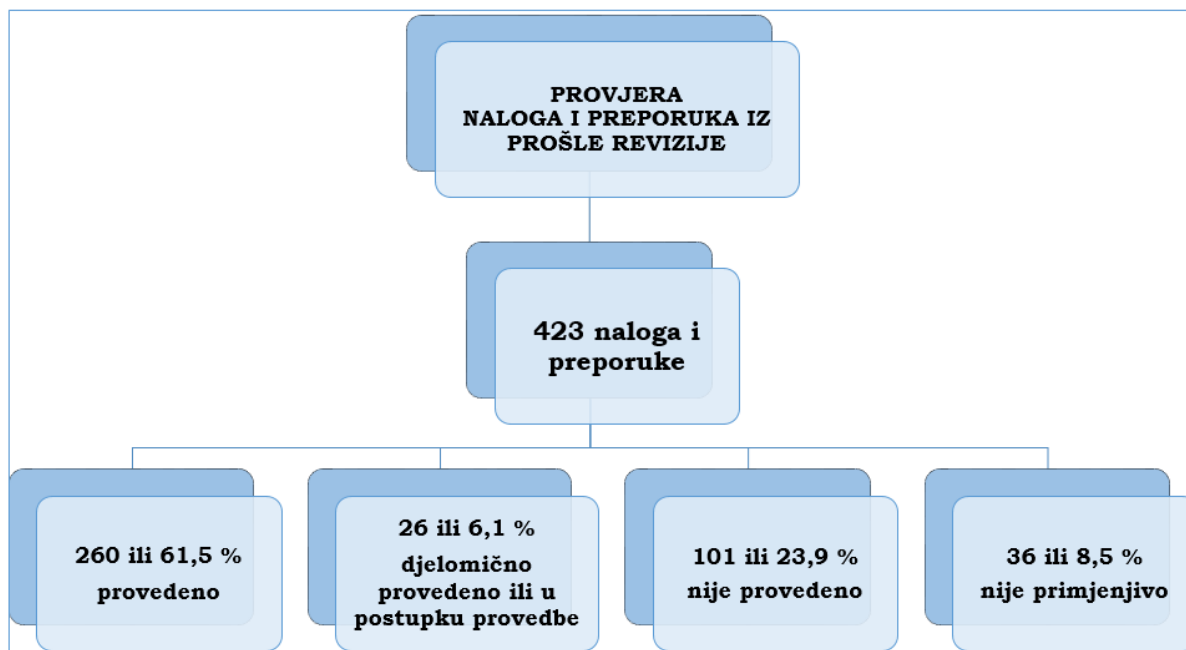
ZNAČAJNIJE NEPRAVILNOSTI I PROPUSTI

PODRUČJA

Sustav unutarnjih kontrola
Planiranje i izvršenje plana
Računovodstveno poslovanje i
financijsko izvještavanje
Prihodi i potraživanja
Rashodi
Javna nabava
Imovina

LOKALNE JEDINICE

23
22
41
30
36
30
29

Z a k l j u č a k

Lokalne jedinice vode poslovne knjige i sastavljaju financijske izvještaje na način koji je utvrđen propisima o proračunskom računovodstvu. Financijskom revizijom obuhvaćeni su financijski izvještaji i poslovanje jedne županije, jedanaest gradova i 34 općine. Revizija lokalnih jedinica planirana je i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim važnijim odrednicama sastavljeni u skladu s propisanim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na financijsko poslovanje. Osim toga, provjerena je i provedba naloga i preporuka iz prošlih revizija.

Kriteriji za izražavanje mišljenja bili su zakoni i drugi propisi te unutarnji akti kojima je uređen računovodstveni okvir i poslovanje lokalnih jedinica.

Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koji su utjecali na izražavanje uvjetnog i nepovoljnog mišljenja na financijske izvještaje najvećim dijelom se odnose na računovodstveno poslovanje i financijsko izvještavanje.

Nepravilnosti su utvrđene i u poslovanju, zbog čega su za dio lokalnih jedinica izražena uvjetna mišljenja o usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima te unutarnjim aktima. Najčešće nepravilnosti i propusti u poslovanju lokalnih jedinica utvrđeni su u području planiranja i izvršenja plana, rashoda, javne nabave te imovine.

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste lokalnim jedinicama dan je 791 nalog i preporuka, čija bi provedba pridonijela točnijem i realnijem iskazivanju podataka u financijskim izvještajima te povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

S A D R Ź A J

stranica

SAŽETAK	i
FINANCIJSKA REVIZIJA LOKALNIH JEDINICA	2
SUBJEKTI, PREDMET I CILJEVI FINANCIJSKE REVIZIJE	2
PODACI IZ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	3
Prihodi i primici	3
Rashodi i izdaci	7
Imovina te obveze i vlastiti izvori	12
IZRAŽENA MIŠLJENJA	15
NALAZI REVIZIJE	18
PROVEDBA NALOGA I PREPORUKA IZ PROŠLE REVIZIJE	36
ZAKLJUČAK	37
POPIS TABLICA I GRAFIČKIH PRIKAZA	38

SAŽETAK

Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju 46 lokalnih jedinica (jedna županija, 13 gradova i 32 općine). Predmet revizije kod 21 lokalne jedinice (deset gradova i jedanaest općina) bili su financijski izvještaji i poslovanje za 2023., dok su kod 25 lokalnih jedinica (jedna županija, tri grada i 21 općina) bili financijski izvještaji i poslovanje za 2024.

Ukupni prihodi i primici lokalnih jedinica obuhvaćenih financijskom revizijom iznosili su 316.959.248,91 euro, a rashodi i izdaci 307.561.483,08 eura te višak prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima iznosi 9.397.765,83 eura. Vrijednost ukupne imovine te obveza i vlastitih izvora na koncu godine za koju je obavljena revizija iskazana je u iznosu od 1.257.087.693,24 eura.

Ukupni višak prihoda i primitaka raspoloživ za sljedeće razdoblje u iznosu od 56.858.084,46 eura iskazala je 31 lokalna jedinica, a 15 lokalnih jedinica je iskazalo ukupni manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu od 7.818.303,34 eura.

U strukturi prihoda i primitaka, vrijednosno značajniji su prihodi od poreza u iznosu od 141.814.248,29 eura ili 44,7 % te od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu od 92.748.233,50 eura ili 29,3 %. U strukturi rashoda i izdataka, vrijednosno značajniji su rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 87.301.292,78 eura ili 28,4 %, materijalni rashodi u iznosu od 75.424.493,94 eura ili 24,5 % i pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna u iznosu od 61.816.358,46 eura ili 20,1 %.

Vrijednost ukupne imovine iznosila je 1.257.087.693,24 eura. Ukupne obveze (bez odgođenog plaćanja rashoda i prihoda budućeg razdoblja) iskazane su u iznosu od 69.419.221,85 eura, a potraživanja (nakon provedenih ispravaka vrijednosti potraživanja) u iznosu od 40.015.132,03 eura.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim važnijim odrednicama sastavljeni u skladu s propisanim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Osim toga, provjerena je i provedba naloga i preporuka iz prošle revizije.

Za svaku lokalnu jedinicu obuhvaćenu revizijom izraženo je mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja. Kriteriji za izražavanje mišljenja bili su zakoni, drugi propisi i unutarnji akti kojima je uređen okvir financijskog izvještavanja te poslovanje lokalnih jedinica.

O financijskim izvještajima lokalnih jedinica izraženo je 13 bezuvjetnih, 31 uvjetno te dva nepovoljna mišljenja. O usklađenosti poslovanja lokalnih jedinica izraženo je 18 bezuvjetnih i 28 uvjetnih mišljenja.

Revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na sljedeća područja: sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, računovodstveno poslovanje i financijsko izvještavanje, prihode i potraživanja, rashode, javnu nabavu te imovinu.

Revizijom je, između ostalog, utvrđeno sljedeće:

- Registar rizika nije ustrojen odnosno upravljanje rizicima nije uspostavljeno kao cjelovit proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika u odnosu na poslovne ciljeve. Samoprocjeni rada sustava financijskog upravljanja i kontrola unutarnjih kontrola nije posvećeno dovoljno pozornosti jer su u upitniku o fiskalnoj odgovornosti dani potvrdni odgovori na pitanja u područjima u kojima su revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti. Etički kodeks kojim se trebaju urediti etičke vrijednosti i načela koje bi zaposlenici i dužnosnici primjenjivali u međusobnim odnosima nije donesen. Etički kodeks je potrebno objaviti na mrežnim stranicama lokalne jedinice te je potrebno imenovati povjerenika za etiku. Pri donošenju općih akata odnosno drugih strateških ili planskih dokumenata nije provedeno javno savjetovanje. Također, nije donesen i na mrežnim stranicama objavljen godišnji plan savjetovanja s javnošću.
- Ostvareni prihodi i rashodi značajno odstupaju od planiranih te proračuni nisu bili realni i u funkciji praćenja ostvarenja planiranih programa i aktivnosti. Proračuni nisu sveobuhvatni jer nisu sastavljeni prema propisanim proračunskim klasifikacijama, ne sadrže podatke o višku/manjku prihoda iz prethodnog razdoblja ni cjelovita obrazloženja općeg i posebnog dijela proračuna (sadrže samo opisno obrazloženje programa planiranih proračunom, a ne sadrže ciljeve koji se namjeravaju postići njihovom realizacijom i pokazatelje uspješnosti u cilju praćenja rezultata provedbe programa). Višegodišnji plan uravnoteženja uz proračun nije donesen. Izvješće o provedbi provedbenog programa nije sastavljeno ili je sastavljeno, ali nije podneseno regionalnom koordinatoru te nije objavljeno na mrežnim stranicama lokalne jedinice.
- Lokalne jedinice su u obvezi, uz dnevnik i glavnu knjigu, voditi obvezne analitičke knjigovodstvene evidencije. Veći broj lokalnih jedinica ne vodi pojedine obvezne analitičke knjigovodstvene evidencije ili ih vodi, ali podaci nisu usklađeni s podacima u glavnoj knjizi. Evidentiranje pojedinih rashoda u poslovnim knjigama nije temeljeno na urednim i vjerodostojnim knjigovodstvenim ispravama. Određeni prihodi, rashodi, potraživanja i obveze nisu evidentirani na propisanim računima Računskog plana, a određeni rashodi i imovina uz primjenu modificiranog načela nastanka događaja. Pojedina imovina koja je u vlasništvu lokalnih jedinica nema procijenjenu vrijednost te nije evidentirana u poslovnim knjigama lokalnih jedinica. Navedeno je utjecalo na netočno iskazivanje strukture i visine prihoda, rashoda te imovine i vlastitih izvora u financijskim izvještajima. Pojedina potraživanja nisu evidentirana ili nisu evidentirana u točnom iznosu, a za dospjela potraživanja s kašnjenjem u naplati preko godine dana nije obavljen ispravak vrijednosti ili ispravak vrijednosti nije obavljen za sva potraživanja za koja je trebalo obaviti. Izvanbilančni zapisi ne sadrže sve potrebne podatke zbog čega nije osigurano praćenje njihovog mogućeg utjecaja na pojedine pozicije bilance.

Popis imovine i obveza nije obavljen cjelovito jer kod većeg broja lokalnih jedinica popisom nije obuhvaćena sva imovina i popis je obavljen formalno, preuzimanjem podataka iz glavne knjige te nije postignuta svrha godišnjeg popisa imovine i obveza, a to je utvrđivanje stvarnog stanja te usklađenje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Podaci o dospjelim i nedospjelim potraživanjima i obvezama nisu točno iskazani u financijskim izvještajima, a Bilješke uz financijske izvještaje nisu cjelovite.

- Lokalne jedinice nisu donosile program korištenja namjenskih prihoda od zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske te program korištenja sredstava naknade za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru iako je obveza donošenja tih programa utvrđena propisima. Prihodi od komunalnog doprinosa nisu ostvareni jer nisu ispostavljena rješenja o komunalnom doprinosu. Grobni očevidnici se ne vode, rješenja o visini godišnje grobne naknade nisu ispostavljena te prihodi od godišnje grobne naknade nisu ostvareni. Mjere za potpunu i pravodobnu naplatu dospjelih potraživanja nisu poduzimane.
- Za obračun i isplatu novčanih nagrada za radne rezultate nisu utvrđeni kriteriji i mjerila ili su utvrđeni samo opisni kriteriji koji nemaju vrijednost te nisu mjerljivi, zbog čega nije osigurana opravdanost, transparentnost i jednoobraznost procesa njihove dodjele. Programi održavanja i građenja komunalne infrastrukture pojedinih lokalnih jedinica ne sadrže propisane elemente, a pojedini sadrže i ulaganja koja se ne odnose na komunalnu infrastrukturu. Iako su proračunom bila osigurana sredstva, ulaganja u građenje komunalne infrastrukture pojedinih lokalnih jedinica ostvarena su u znatno manjem opsegu od planiranih jer nisu pravodobno poduzimane aktivnosti na pripremi i ugovaranju radova. Način obavljanja komunalnih poslova i postupci odabira pri povjeravanju obavljanja poslova komunalnih djelatnosti nisu provedeni u skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu i odlukom lokalne jedinice, a u pojedinim slučajevima nisu zaključeni ugovori s trgovačkim društvima kojima je povjereno obavljanje komunalnih djelatnosti. Nisu sastavljena niti predstavničkom tijelu podnesena godišnja izvješća o izvršenju programa održavanja i programa građenja komunalne infrastrukture. Pojedine lokalne jedinice nisu za dodjelu sredstava za financiranje programskih sadržaja elektroničkih medija objavile javne pozive ili su objavljeni pozivi koji sadržavaju opisne kriterije za ocjenjivanje prijave. Za dodjelu sredstava za financiranje programa/projekata koje provode udruge nisu utvrđeni kriteriji, mjerila i postupci pri financiranju programa i/ili projekata od interesa za opće dobro kako bi sredstva bila dostupna svima pod istim uvjetima, nisu objavljeni javni natječaji niti su s korisnicima sredstava zaključeni ugovori. Nije provjereno namjensko korištenje dodijeljenih sredstava, a u pojedinim slučajevima nisu na mrežnim stranicama lokalnih jedinica objavljene informacije o dodijeljenim donacijama. Pojedine lokalne jedinice nisu donijele programe javnih potreba, iako su proračunskim sredstvima financirane programske aktivnosti udruga iz područja sporta i kulture.

- Planom nabave javni naručitelji određuju predmet nabave na način da predstavlja tehničku, tehnološku, oblikovnu, funkcionalnu ili drugu objektivno određivu cjelinu, kao i stvarne potrebe za nabavom roba, radova i usluga u godini za koju se donosi. Plan nabave donijele su sve lokalne jedinice. Iako su tijekom godine donijele i po nekoliko izmjena i dopuna, planovi nabave nisu sastavljeni u skladu sa stvarnim potrebama lokalnih jedinica. Planom nabave te njegovim izmjenama i dopunama pojedini predmeti nabave nisu jasno određeni jer su opisani općenitim nazivom. Također, izmjenama i dopunama plana nabave nisu vidljivo naznačene promjene u odnosu na plan nabave te nisu planirani pojedini predmeti nabave. Pojedine lokalne jedinice nisu plan nabave te njegove izmjene i dopune u propisanom roku objavile u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske. Sve revizijom obuhvaćene lokalne jedinice su postupke jednostavne nabave uredile unutarnjim aktima. Također, pojedine lokalne jedinice aktom o jednostavnoj nabavi nisu utvrdile jasne i nedvojbene kriterije za ograničeno i javno prikupljanje ponuda. Manji broj lokalnih jedinica nije provodio postupke jednostavne ili javne nabave jer su izravno nabavljene robe i usluge u vrijednosti od 197.083,44 eura, a za nabavu roba i radova u vrijednosti od 159.488,40 eura provedeni su postupci jednostavne nabave umjesto postupaka javne nabave. Cjelovita evidencija nabave roba, radova i usluga nije vođena zbog čega podaci o jednostavnim i javnim nabavama u statističkom izvješću o javnoj nabavi nisu točno iskazani. Registri ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma ne sadrže podatke o pojedinim nabavama, nisu ažurirani redovito i ne sadrže pojedine obvezne elemente.
- Pojedine lokalne jedinice nisu donijele strategiju upravljanja imovinom, godišnje planove upravljanja i raspolaganja imovinom te izvještaje o provedbi strategije i godišnjeg izvješća o izvršenju godišnjih planova, kako bi se osiguralo praćenje ostvarenja ciljeva utvrđenih strategijom. Pojedini gradovi koji nisu veliki gradovi i općine nadležnom procjeniteljskom povjerenstvu nisu dostavili procjembene elaborate na mišljenje, odnosno na ocjenu usklađenosti s odredbama Zakona o procjeni vrijednosti nekretnina. Registri imovine su ustrojani, ali podaci iz registra imovine nisu usklađeni s podacima iz glavne knjige i analitičkih evidencija ili podaci nisu ažurirani te ne sadrže točne i potpune podatke o imovini kojom lokalna jedinica raspolaže. Pojedine lokalne jedinice nisu dostavile podatke o imovini u Središnji registar državne imovine. Vodne građevine nisu prenesene u vlasništvo pravnih osoba ovlaštenih za obavljanje javne službe vodoopskrbe i odvodnje (javni isporučitelji vodnih usluga) te su i nadalje evidentirane u poslovnim knjigama pojedinih lokalnih jedinica.

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste Državni ured za reviziju dao je 791 nalog i preporuku, čija bi provedba pridonijela realnijem iskazivanju podataka u financijskim izvještajima i povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima te unutarnjim aktima.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/26-02/29
URBROJ: 613-01-01-26-1

Zagreb, 30. ožujka 2026.

**OBJEDINJENO IZVJEŠĆE
O OBAVLJENIM FINACIJSKIM REVIZIJAMA
LOKALNIH JEDINICA**

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju 46 lokalnih jedinica (jedne županije, 13 gradova i 32 općine).

Postupci revizije provedeni su od 12. veljače 2024. do 17. ožujka 2026.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

FINANCIJSKA REVIZIJA LOKALNIH JEDINICA

Državni ured za reviziju planira i obavlja revizije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: lokalne jedinice) u opsegu predviđenom godišnjim programom i planom rada, koji donosi glavni državni revizor i prema kriterijima utvrđenim Zakonom o Državnom uredu za reviziju.

Na temelju Programa i plana rada Državnog ureda za reviziju, obavljena je financijska revizija jedne županije, 13 gradova i 32 općine, odnosno 46 lokalnih jedinica, o čemu su sastavljena pojedinačna izvješća u kojima su, između ostalog, opisane utvrđene nepravilnosti i propusti.

Na temelju pojedinačnih izvješća sastavljeno je ovo objedinjeno izvješće koje sadrži predmet i ciljeve revizije, podatke iz financijskih izvještaja lokalnih jedinica, izražena mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja, sažetak značajnijih nepravilnosti i propusta te osvrt na postupanje lokalnih jedinica po nalozima i preporukama iz prošle revizije. Također, u tabličnom prikazu dan je za svaku lokalnu jedinicu pregled podataka o ostvarenim prihodima i primicima, rashodima i izdacima, rezultatu poslovanja te stanju potraživanja i obveza.

SUBJEKTI, PREDMET I CILJEVI FINANCIJSKE REVIZIJE

Financijskom revizijom obuhvaćeno je 46 lokalnih jedinica prema kriterijima utvrđenim odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji i usklađenost poslovanja lokalnih jedinica sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Kod 21 lokalne jedinice predmet revizije bili su financijski izvještaji i poslovanje za 2023., a kod 25 lokalnih jedinica financijski izvještaji i poslovanje za 2024.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s propisanim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Ciljevi revizije bili su provjeriti: istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje, provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije te provjeriti i druge aktivnosti u vezi s poslovanjem lokalnih jedinica.

PODACI IZ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Lokalne jedinice obvezne su voditi poslovne knjige te sastavljati i podnositi financijske izvještaje na način koji je utvrđen propisima o proračunskom računovodstvu. Financijski izvještaji, prema Pravilniku o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22)¹, trebaju dati informacije o financijskom položaju i uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva (poslovanja) proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Lokalne jedinice za proračunsku godinu sastavljaju sljedeće financijske izvještaje: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Bilancu, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o obvezama i Bilješke. Sve lokalne jedinice su navedene izvještaje predale Ministarstvu financija u elektroničkom obliku putem aplikacije Financijsko izvještavanje u sustavu proračuna i Registar proračunskih izvanproračunskih korisnika (aplikacija RKPMI) te ih objavile na svojim mrežnim stranicama.

Prihodi i primici

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima lokalnih jedinica obuhvaćenih revizijom, ukupni prihodi i primici ostvareni su u iznosu od 316.959.248,91 euro, što je 25.011.098,23 eura ili 8,6 % više u odnosu na prethodno razdoblje.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima i primicima lokalnih jedinica, prema vrstama u godini za koju je obavljena revizija i prethodnoj godini.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi i primici lokalnih jedinica, prema vrstama

u eurima

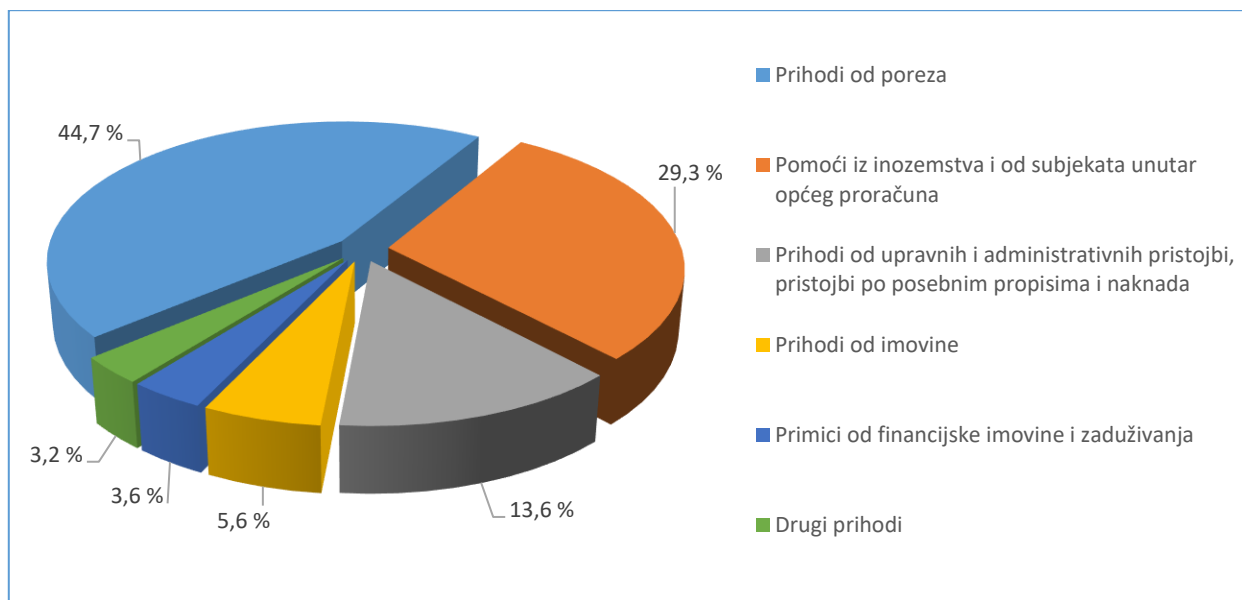
Redni broj	Prihodi i primici	Ostvareno prethodne godine	Ostvareno tekuće godine	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi od poreza	110.598.055,07	141.814.248,29	128,2
2.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	94.162.168,27	92.748.233,50	98,5
3.	Prihodi od imovine	17.001.477,11	17.857.635,37	105,0
4.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	44.277.551,58	43.191.837,36	97,5
5.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.628.075,44	2.039.568,73	125,3
6.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	1.018.090,54	1.491.797,39	146,5
7.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	8.684.189,92	6.483.817,91	74,7
8.	Primici od financijske imovine i zaduživanja	14.578.542,75	11.332.110,36	77,7
	Ukupno	291.948.150,68	316.959.248,91	108,6

¹ U tekstu se navode propisi koji su se primjenjivali u razdoblju obuhvaćenom revizijom.

U odnosu na prethodnu godinu znatno su povećani prihodi od poreza za 31.216.193,22 eura, dok su znatno smanjeni primici od financijske imovine i zaduživanja za 3.246.432,39 eura.

U grafičkom prikazu broj 1 daje se struktura ostvarenih prihoda i primitaka lokalnih jedinica.

Struktura ostvarenih prihoda i primitaka lokalnih jedinica

Drugi prihodi odnose se na prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihoda od donacija; kazne, upravne mjere i ostale prihode te prihode od prodaje nefinancijske imovine.

Grafički prikaz broj 1

Najveći udjel u ukupnim prihodima i primicima imaju prihodi od poreza ostvareni u iznosu od 141.814.248,29 eura ili 44,7 % te pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna ostvareni u iznosu od 92.748.233,50 eura ili 29,3 % ukupno ostvarenih prihoda i primitaka.

U okviru prihoda od poreza iskazani su prihodi od poreza i prireza na dohodak u iznosu od 119.147.647,80 eura, poreza na promet nekretnina u iznosu od 18.704.915,85 eura te županijskih, gradskih i općinskih poreza u iznosu od 3.961.684,64 eura. Većina lokalnih jedinica je poslove utvrđivanja i naplate navedenih poreza (u cijelosti ili djelomično) povjerila Poreznoj upravi.

Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna iskazane su u iznosu od 92.748.233,50 eura, od čega se vrijednosno najznačajnije odnose na pomoći iz proračuna, primljene većinom iz državnog i županijskih proračuna za realizaciju različitih projekata lokalnih jedinica iz područja predškolskog i školskog odgoja i obrazovanja, komunalnog gospodarstva, vatrogastva, poduzetništva, kulture i socijalne politike.

U okviru prihoda od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna značajni su i prihodi od pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije osnovnog i srednjeg školstva, socijalnu skrb, zdravstvo, vatrogastvo te domova za starije i nemoćne osobe u iznosu od 9.489.985,96 eura te pomoći od izvanproračunskih korisnika u iznosu od 7.675.082,45 eura.

Vrijednosno značajnije pomoći od izvanproračunskih korisnika u iznosu od 4.609.266,22 eura primljene su od trgovačkog društva za vodoopskrbu i odvodnju te županijske uprave za ceste. Županijska uprava za ceste doznacila je pomoći na temelju Ugovora o zajedničkom financiranju radova izvanrednog održavanja dijela lokalnih cesta.

Prihodi od imovine ostvareni su u iznosu od 17.857.635,37 eura, od čega se vrijednosno najznačajniji odnose na prihode od zakupa poslovnih prostora, javnih površina i poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, naknade za koncesije, eksploataciju mineralnih sirovina te pravo služnosti puta.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada ostvareni su u iznosu od 43.191.837,36 eura. Vrijednosno značajniji odnose se na prihode od komunalne naknade u iznosu od 27.654.042,31 euro, od komunalnog doprinosa u iznosu od 7.503.884,75 eura i po posebnim propisima (šumski doprinos, naknada za uređenje voda, naknada za provođenje postupaka izvlaštenja nekretnina) u iznosu od 4.815.093,63 eura.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu od 6.483.817,91 euro, a vrijednosno značajniji ostvareni su od prodaje građevinskog zemljišta (za gospodarske djelatnosti, stambenu izgradnju) i stambenih objekata u vlasništvu lokalnih jedinica. U okviru ovih prihoda iskazani su i prihodi od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i prihodi od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo.

Primici od financijske imovine i zaduživanja ostvareni su u iznosu od 11.332.110,36 eura, a odnose se na primitke od dugoročnog i kratkoročnog zaduživanja te povrata novčanih sredstava s osnove oročenih depozita. Lokalne jedinice se dugoročno zadužuju za financiranje kapitalnih projekata, a kratkoročno zbog premošćivanja jaza nastalog zbog različite dinamike priljeva sredstava i dospijeća obveza za provedbu investicijskih projekata i projekata Europske unije.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim prihodima i primicima, po lokalnim jedinicama.

Tablica broj 2

Ostvareni prihodi i primici, po lokalnim jedinicama

u eurima

Redni broj	Lokalna jedinica	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
Županija:				
1.	Varaždinska	43.949.330,34	50.940.237,77	115,9
Ukupno (1.)		43.949.330,34	50.940.237,77	115,9
Gradovi:				
2.	Bakar	10.734.298,63	14.077.437,31	131,1
3.	Buzet	7.604.866,74	6.807.959,65	89,5
4.	Kraljevica	3.338.883,67	4.326.969,40	129,6
5.	Nova Gradiška	9.347.655,40	9.406.280,85	100,6
6.	Novalja	10.284.204,59	14.252.154,17	138,6
7.	Opatija	22.846.421,99	22.545.126,37	98,7
8.	Orahovica	4.118.043,08	9.006.979,77	218,7
9.	Ploče	7.274.924,12	7.500.243,33	103,1
10.	Senj	5.629.468,07	7.720.238,13	137,1
11.	Sisak	32.485.699,40	52.083.053,11	160,3
12.	Trilj	5.100.829,34	6.482.800,95	127,1
Ukupno (2. - 12.)		118.765.295,03	154.209.243,04	129,9
Općine:				
13.	Bibinje	3.082.108,96	3.291.246,80	106,8
14.	Bilice	1.738.342,65	1.803.308,87	103,7
15.	Dicmo	2.132.761,78	3.436.863,11	161,2
16.	Gornja Stubica	16.699.976,96	4.212.239,74	25,2
17.	Gradina	1.660.723,33	1.973.161,34	118,8
18.	Hum na Sutli	5.148.360,23	3.517.192,83	68,3
19.	Kaštelir – Labinci – Castelliere – S. Domenica	2.835.063,38	2.718.549,17	95,9
20.	Klakar	1.549.776,56	1.379.160,57	89,0
21.	Kloštar Ivanić	4.398.236,61	5.604.288,24	127,4
22.	Krapinske Toplice	9.852.728,82	4.140.089,26	42,0
23.	Lovinac	1.345.572,60	1.960.758,24	145,7
24.	Marija Bistrica	3.880.215,31	4.889.284,31	126,0
25.	Mljet	1.499.802,80	2.207.130,06	147,2
26.	Nova Kapela	2.405.346,32	3.196.256,76	132,9
27.	Oriovac	3.058.768,25	2.902.787,97	94,9
28.	Perušić	3.403.790,68	4.204.964,42	123,5
29.	Petrijanec	1.868.386,21	3.092.124,43	165,5
30.	Podstrana	10.450.910,34	11.332.630,15	108,4
31.	Povljana	1.901.508,25	2.320.601,49	122,0
32.	Primošten	4.108.168,58	5.869.760,28	142,9
33.	Selnica	2.547.672,58	2.611.999,98	102,5
34.	Skrad	1.510.672,48	1.209.013,79	80,0
35.	Stankovci	2.093.682,33	1.810.467,41	86,5
36.	Stara Gradiška	1.130.806,79	1.227.210,21	108,5
37.	Ston	2.434.941,93	2.945.835,22	121,0
38.	Strizivojna	2.457.387,20	2.117.637,24	86,2
39.	Sukošan	13.048.228,06	5.742.739,09	44,0
40.	Tar – Vabriga	5.436.660,23	5.938.926,42	109,2
41.	Topusko	4.726.047,27	2.790.777,81	59,1
42.	Trnovec Bartolovečki	2.613.467,81	3.626.371,88	138,7
43.	Velika Pisanica	1.540.451,61	1.191.696,11	77,4
44.	Velika Trnovitica	1.076.964,24	1.054.125,37	97,9

Redni broj	Lokalna jedinica	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
45.	Vrhovine	1.363.875,34	1.384.791,52	101,5
46.	Vrsar – Orsera	4.232.118,82	4.105.778,01	97,0
Ukupno (13. – 46.)		129.233.525,31	111.809.768,10	86,5
Sveukupno (1. – 46.)		291.948.150,68	316.959.248,91	108,6

Rashodi i izdaci

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima lokalnih jedinica obuhvaćenih revizijom, ukupni rashodi i izdaci ostvareni su u iznosu od 307.561.483,08 eura, što je 34.735.161,19 eura ili 12,7 % više u odnosu na prethodno razdoblje.

U tablici broj 3 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima lokalnih jedinica, prema vrstama u godini za koju je obavljena revizija i prethodnoj godini.

Tablica broj 3

Ostvareni rashodi i izdaci lokalnih jedinica, prema vrstama

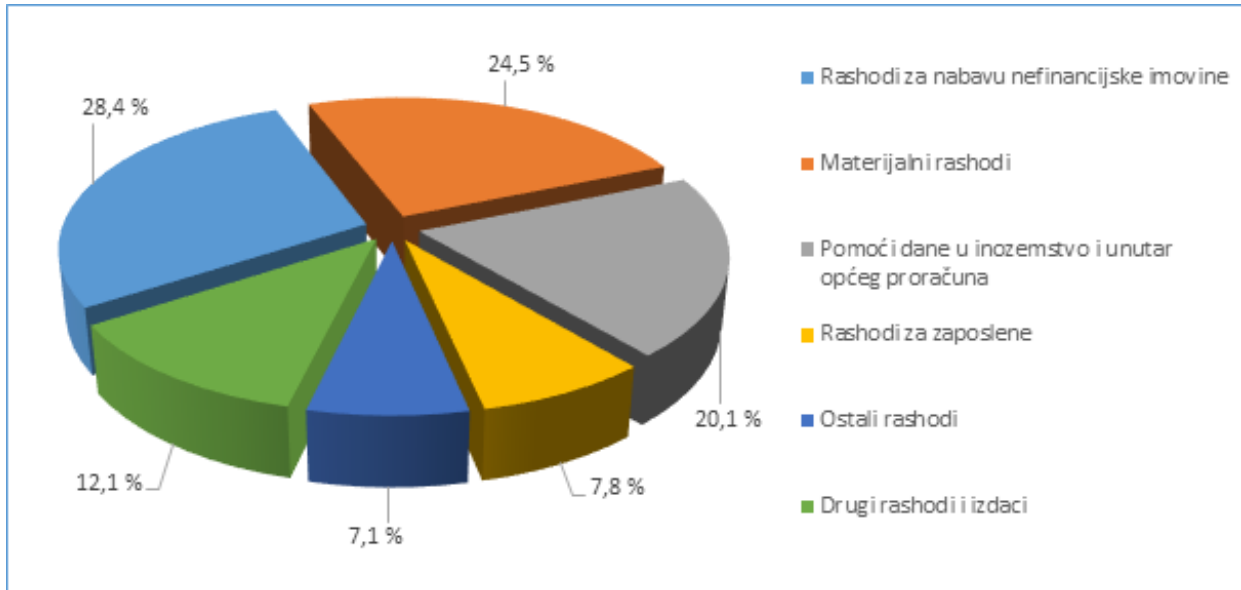
u eurima

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno prethodne godine	Ostvareno tekuće godine	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	20.514.922,16	23.889.455,19	116,4
2.	Materijalni rashodi	72.635.169,28	75.424.493,94	103,8
3.	Financijski rashodi	1.184.650,84	1.346.433,16	113,7
4.	Subvencije	6.463.677,85	7.037.957,23	108,9
5.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	54.829.480,32	61.816.358,46	112,7
6.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	12.734.263,40	13.609.266,01	106,9
7.	Ostali rashodi	19.539.809,38	21.980.999,49	112,5
8.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	64.581.267,79	87.301.292,78	135,2
9.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	20.343.080,87	15.155.226,82	74,5
Ukupno		272.826.321,89	307.561.483,08	112,7
Ukupno prihodi i primici (veza tablica broj 1)		291.948.150,68	316.959.248,91	108,6
Višak prihoda i primitaka		24.249.303,44	20.570.070,31	84,8
Manjak prihoda i primitaka		5.127.474,65	11.172.304,48	220,7

Znatno više u odnosu na prethodnu godinu ostvareni su rashodi za nabavu nefinancijske imovine za 22.720.024,99 eura ili 35,2 % te pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna za 6.986.878,14 eura ili 12,7 %. Ujedno, rashodi za nabavu nefinancijske imovine imaju najveći udjel u ukupnim rashodima i izdacima (28,4 %).

U grafičkom prikazu broj 2 daje se struktura ostvarenih rashoda i izdataka lokalnih jedinica.

Struktura ostvarenih rashoda i izdataka lokalnih jedinica

Drugi rashodi i izdaci odnose se na financijske rashode; subvencije; naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade te izdatke za financijsku imovinu i otplate zajmova.

Grafički prikaz broj 2

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 23.889.455,19 eura. Odnose se na rashode za brutoplaće, doprinose na plaće i ostale rashode za zaposlene (naknade, nagrade, otpremnine, dar djeci). U lokalnim jedinicama su koncem revidirane godine bila zaposlena 922 službenika i namještenika na neodređeno i određeno vrijeme. U okviru ovih rashoda iskazani su i rashodi za brutoplaće župana, gradonačelnika i općinskih načelnika te njihovih zamjenika koji dužnost na koju su izabrani obavljaju profesionalno. U odnosu na prethodnu godinu rashodi za zaposlene veći su za 3.374.533,03 eura ili 16,4 %, i to najvećim dijelom zbog povećanja broja zaposlenih i osnovice za obračun plaće te zapošljavanja osoba na projektu Zaželi.

Materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 75.424.493,94 eura. Odnose se na rashode za usluge u iznosu od 61.585.223,09 eura, materijal i energiju u iznosu od 6.668.500,19 eura, ostale nespomenute rashode poslovanja u iznosu od 5.807.259,53 eura, naknade troškova zaposlenima u iznosu od 1.241.664,62 eura te naknade troškova osobama izvan radnog odnosa u iznosu od 121.846,51 euro. U okviru rashoda za usluge vrijednosno najznačajniji rashodi odnose se na usluge tekućeg i investicijskog održavanja te rashode za održavanje komunalne infrastrukture. Nadalje, vrijednosno značajni rashodi odnose se na zakupnine i najamnine te intelektualne i osobne usluge. U okviru ostalih nespomenutih rashoda poslovanja iskazani su rashodi za naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela.

Rashodi za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna ostvareni su u iznosu od 61.816.358,46 eura, od čega se na prijenose sredstava proračunskim korisnicima lokalnih jedinica za financiranje redovne djelatnosti odnosi 54.154.463,72 eura.

Prema podacima iz Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika, deset lokalnih jedinica nije imalo proračunske korisnike, Varaždinska županija je imala 56 proračunskih korisnika (osnovne i srednje škole, učenički dom, zdravstvene ustanove, dom za starije i nemoćne, javne ustanove za prostorno uređenje, za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode i za regionalni razvoj te ustanova za obrazovanje odraslih), a druge lokalne jedinice obuhvaćene revizijom imale su 88 proračunskih korisnika (dječji vrtići, knjižnice, ustanove u kulturi, javne vatrogasne postrojbe, pučka otvorena učilišta, škole i ostale ustanove).

Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade ostvarene su u iznosu od 13.609.266,01 euro, a vrijednosno značajnije su naknade za prijevoz učenika i studenata, stipendije učenicima i studentima, novčane pomoći socijalno ugroženim obiteljima i kućanstvima, potpore za novorođeno dijete te sufinanciranje boravka djece u dječjim vrtićima i kupnje obrazovnog materijala za učenike osnovnih i srednjih škola.

Ostali rashodi ostvareni su u iznosu od 21.980.999,49 eura. Vrijednosno najznačajniji rashodi ostvareni su za tekuće i kapitalne donacije odnosno prijenose sredstava radi financiranja programa javnih potreba u sportu, kulturi, tehničkoj kulturi, vatrogastvu i drugih područja od interesa za lokalnu zajednicu u ukupnom iznosu od 18.341.896,54 eura. U okviru ovih rashoda iskazane su i kapitalne pomoći u iznosu od 3.420.749,48 eura te kazne, penali i naknade štete u iznosu od 218.353,47 eura. Kapitalne pomoći su prijenosi dugotrajne imovine ili novčanih sredstava trgovačkim društvima u vlasništvu ili suvlasništvu lokalnih jedinica za financiranje nabave dugotrajne imovine.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu od 87.301.292,78 eura. Vrijednosno najznačajniji rashodi ostvareni su za izgradnju i sanaciju objekata komunalne infrastrukture, rekonstrukciju, dogradnju, izgradnju i opremanje predškolskih, školskih, kulturnih i sportskih objekata.

Od ukupno 46 lokalnih jedinica, višak prihoda i primitaka tekuće godine iskazalo je 27 lokalnih jedinica u iznosu od 20.570.070,31 euro, a manjak prihoda i primitaka 19 lokalnih jedinica u iznosu od 11.172.304,48 eura. Ukupni višak prihoda i primitaka raspoloživ za sljedeće razdoblje iskazala je 31 lokalna jedinica u iznosu od 56.858.084,46 eura, a 15 lokalnih jedinica je iskazalo ukupni manjak za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu od 7.818.303,34 eura.

U tablici broj 4 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima, po lokalnim jedinicama, a u tablici broj 5 daju se podaci o financijskom rezultatu, po lokalnim jedinicama.

Tablica broj 4

Ostvareni rashodi i izdaci, po lokalnim jedinicama

u eurima

Redni broj	Lokalna jedinica	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
Županija:				
1.	Varaždinska	42.250.552,81	47.483.041,00	112,4
Ukupno (1.)		42.250.552,81	47.483.041,00	112,4
Gradovi:				
2.	Bakar	11.391.261,83	10.633.753,08	93,4
3.	Buzet	6.053.783,57	8.257.762,40	136,4
4.	Kraljevica	3.559.791,99	4.717.070,79	132,5
5.	Nova Gradiška	8.058.493,07	9.755.095,46	121,1
6.	Novalja	9.524.213,60	13.524.790,72	142,0
7.	Opatija	17.900.841,14	21.744.620,15	121,5
8.	Orahovica	6.570.256,18	8.498.857,63	129,4
9.	Ploče	7.072.746,82	8.582.337,81	121,4
10.	Senj	5.292.096,81	6.206.486,61	117,3
11.	Sisak	31.015.730,88	55.064.063,12	177,5
12.	Trilj	6.051.028,99	5.941.383,25	98,2
Ukupno (2. - 12.)		112.490.244,88	152.926.221,02	136,0
Općine:				
13.	Bibinje	3.161.808,30	3.255.972,01	103,0
14.	Bilice	1.497.339,39	1.554.804,51	103,8
15.	Dicmo	1.985.410,09	3.678.147,93	185,3
16.	Gornja Stubica	15.636.399,72	5.714.111,85	36,6
17.	Gradina	1.486.624,44	1.914.156,27	128,8
18.	Hum na Sutli	4.414.317,51	2.902.033,77	65,8
19.	Kaštelir – Labinci – Castelliere – S. Domenica	2.596.322,49	2.373.014,22	91,4
20.	Klakar	1.436.025,11	1.390.818,51	96,9
21.	Kloštar Ivanić	4.531.687,44	5.492.149,13	121,2
22.	Krapinske Toplice	10.070.134,52	4.107.907,51	40,8
23.	Lovinac	1.384.925,25	1.875.329,87	135,4
24.	Marija Bistrica	3.452.629,41	3.954.899,14	114,6
25.	Mljet	1.328.711,10	2.195.404,68	165,2
26.	Nova Kapela	2.006.744,66	3.568.003,75	177,8
27.	Oriovac	3.256.124,14	3.215.621,62	98,8
28.	Perušić	2.663.328,70	2.920.275,77	109,6
29.	Petrijanec	1.847.976,18	3.108.579,29	168,2
30.	Podstrana	8.809.070,73	9.414.583,21	106,9
31.	Povljana	1.779.119,60	1.914.221,51	107,6
32.	Primošten	3.300.592,83	3.853.366,47	116,8
33.	Selnica	2.530.182,00	2.457.275,14	97,1
34.	Skrad	1.354.730,42	1.496.832,44	110,5
35.	Stankovci	1.559.887,59	2.316.055,93	148,5
36.	Stara Gradiška	736.546,72	1.166.221,64	158,3
37.	Ston	2.482.075,06	2.901.949,67	116,9
38.	Strizivojna	2.296.158,95	2.213.531,46	96,4
39.	Sukošan	11.702.974,51	5.963.317,53	51,0
40.	Tar – Vabriga	5.124.839,79	5.131.527,34	100,1
41.	Topusko	4.359.420,99	2.960.707,24	67,9
42.	Trnovec Bartolovečki	2.746.260,65	3.269.434,08	119,1

Redni broj	Lokalna jedinica	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
43.	Velika Pisanica	1.187.454,07	1.661.074,10	139,9
44.	Velika Trnovitica	1.038.568,01	1.073.196,71	103,3
45.	Vrhovine	981.862,71	1.335.546,47	136,0
46.	Vrsar – Orsera	3.339.271,12	4.802.150,29	143,8
Ukupno (13. – 46.)		118.085.524,20	107.152.221,06	90,8
Sveukupno (1. – 46.)		272.826.321,89	307.561.483,08	112,7

U tablici broj 5 daju se podaci o financijskom rezultatu, po lokalnim jedinicama.

Tablica broj 5

Financijski rezultati lokalnih jedinica

u eurima

Redni broj	Lokalna jedinica	Rezultat tekuće godine		Ukupan višak/manjak	
		Višak	Manjak	Višak	Manjak
	1	2	3	4	5
1.	Varaždinska	3.457.196,77	-	12.063.069,29	-
Ukupno (1.)		3.457.196,77	-	12.063.069,29	-
2.	Bakar	3.443.684,23	-	6.355.656,74	-
3.	Buzet	-	-1.449.802,75	1.440.429,83	-
4.	Kraljevica	-	-390.101,39	-	-796.177,07
5.	Nova Gradiška	-	-348.814,61	727.931,70	-
6.	Novalja	727.363,45	-	1.159.045,46	-
7.	Opatija	800.506,22	-	8.881.395,87	-
8.	Orahovica	508.122,14	-	732.944,66	-
9.	Ploče	-	-1.082.094,48	-	-1.814.253,14
10.	Senj	1.513.751,52	-	1.228.971,11	-
11.	Sisak	-	-2.981.010,01	-	-1.224.868,42
12.	Trilj	541.417,70	-	-	-739.923,47
Ukupno (2. – 12.)		7.534.845,26	-6.251.823,24	20.526.375,37	-4.575.222,10
13.	Bibinje	35.274,79	-	157.873,82	-
14.	Bilice	248.504,36	-	372.534,07	-
15.	Dicmo	-	-241.284,82	-	-338.577,96
16.	Gornja Stubica	-	-1.501.872,11	-	-217.330,18
17.	Gradina	59.005,07	-	1.573.774,95	-
18.	Hum na Sutli	615.159,06	-	2.030.063,86	-
19.	Kaštelir – Labinci – Castelliere – S. Domenica	345.534,95	-	1.124.806,06	-
20.	Klakar	-	-11.657,94	-	-96.929,33
21.	Kloštar Ivanić	112.139,11	-	491.126,31	-
22.	Krapinske Toplice	32.181,75	-	-	-471.533,82
23.	Lovinac	85.428,37	-	-	-231.886,21
24.	Marija Bistrica	934.385,17	-	967.845,33	-
25.	Mljet	11.725,38	-	781.781,72	-
26.	Nova Kapela	-	-371.746,99	14.337,27	-
27.	Oriovac	-	-312.833,65	-	-1.295.621,22
28.	Perušić	1.284.688,65	-	1.207.879,99	-
29.	Petrijanec	-	-16.454,86	208.192,23	-
30.	Podstrana	1.918.046,94	-	3.990.605,36	-
31.	Povljana	406.379,98	-	1.003.468,12	-
32.	Primošten	2.016.393,81	-	3.767.121,27	-
33.	Selnica	154.724,84	-	-	-212.094,78
34.	Skrad	-	-287.818,65	-	-279.418,52
35.	Stankovci	-	-505.588,52	-	-55.328,46
36.	Stara Gradiška	60.988,57	-	707.691,32	-
37.	Ston	43.885,55	-	-	-5.193,44

Redni broj	Lokalna jedinica	Rezultat tekuće godine		Ukupan višak/manjak	
		Višak	Manjak	Višak	Manjak
	1	2	3	4	5
38.	Strizivojna	-	-95.894,22	98.735,39	-
39.	Sukošan	-	-220.578,44	1.624.736,37	-
40.	Tar – Vabriga	807.399,08		636.263,30	-
41.	Topusko	-	-169.929,43	792.759,12	-
42.	Trnovec Bartolovečki	356.937,80	-	1.412.886,31	-
43.	Velika Pisanica	-	-469.377,99	-	-39.167,32
44.	Velika Trnovitica	-	-19.071,34	70.573,09	-
45.	Vrhovine	49.245,05	-	509.429,73	-
46.	Vrsar – Orsera	-	-696.372,28	724.154,81	-
Ukupno (13. – 46.)		9.578.028,28	-4.920.481,24	24.268.639,80	-3.243.081,24
Sveukupno (1. – 46.)		20.570.070,31	-11.172.304,48	56.858.084,46	-7.818.303,34

Imovina te obveze i vlastiti izvori

Imovina te obveze i vlastiti izvori određuju financijski položaj lokalnih jedinica. Prema Zakonu o proračunu (Narodne novine 144/21), pod imovinom se podrazumijeva financijska i nefinancijska (dugotrajna) imovina. Obveze su neizmirena dugovanja proračuna odnosno proračunskih korisnika proizašla iz prošlih događaja, za čije se podmirenje očekuje odljev sredstava. Vlastiti izvori su razlika između imovine i obveza.

U financijskim izvještajima lokalnih jedinica obuhvaćenih revizijom, vrijednost imovine jednaka je ukupnoj vrijednosti obveza i vlastitih izvora te je iskazana u iznosu od 1.257.087.693,24 eura. U odnosu na stanje početkom godine vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora veća je za 77.354.739,33 eura ili 6,6 %.

U tablici broj 6 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem godine.

Tablica broj 6

**Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem godine**

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	908.661.171,81	968.649.546,25	106,6
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	271.817.494,13	288.374.006,23	106,1
1.2.	Građevinski objekti	554.993.831,73	586.671.762,63	105,7
1.3.	Postrojenja i oprema	12.824.416,09	12.439.618,16	97,0
1.4.	Prijevozna sredstva	804.385,44	1.341.512,35	166,8
1.5.	Dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi	59.523.026,49	71.559.988,21	120,2
1.6.	Druga nefinancijska imovina	8.698.017,93	8.262.658,67	95,0
2.	Financijska imovina	271.071.782,10	288.438.146,99	106,4
2.1.	Novčana sredstva	57.841.351,67	72.035.386,19	124,5
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i ostala potraživanja	8.011.318,14	10.201.289,83	127,3
2.3.	Potraživanja za dane zajmove	3.384.311,19	3.157.308,39	93,3
2.4.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	169.571.748,82	168.915.335,59	99,6
2.5.	Potraživanja za prihode poslovanja	26.468.810,99	29.434.985,90	111,2
2.6.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	5.015.379,50	4.164.465,19	83,0
2.7.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	778.861,79	529.375,90	68,0
Ukupno imovina		1.179.732.953,91	1.257.087.693,24	106,6
3.	Obveze	68.790.050,96	69.606.541,85	101,2
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	17.440.696,66	20.255.846,55	116,1
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	7.372.512,17	9.533.105,14	129,3
3.3.	Obveze za vrijednosne papire	233.103,44	233.103,44	100,0
3.4.	Obveze za kredite i zajmove	43.529.211,52	39.397.166,72	90,5
3.5.	Odgodeno plaćanje rashoda i prihodi budućeg razdoblja	214.527,17	187.320,00	87,3
4.	Vlastiti izvori	1.110.942.902,95	1.187.481.151,39	106,9
Ukupno obveze i vlastiti izvori		1.179.732.953,91	1.257.087.693,24	106,6
Izvanbilančni zapisi		197.585.813,90	214.674.304,33	108,6

Ukupna vrijednost nefinancijske imovine iskazana je u iznosu od 968.649.546,25 eura, od čega se najveći dio odnosi na građevinske objekte (poslovni, zdravstveni i stambeni objekti, zgrade znanstvenih, kulturnih i obrazovnih institucija, sportski objekti, ceste, objekti javne rasvjete, komunalne vodne građevine, reciklažna dvorišta i drugi objekti) u vrijednosti od 586.671.762,63 eura i zemljišta u vrijednosti od 288.374.006,23 eura te dugotrajnu nefinancijsku imovinu u pripremi u vrijednosti od 71.559.988,21 euro.

Potraživanja lokalnih jedinica umanjena za ispravak vrijednosti iskazana u financijskim izvještajima iznose 40.015.132,04 eura. Navedena potraživanja odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 29.434.985,90 eura, za dane zajmove u iznosu od 3.157.308,39 eura, od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 4.164.465,19 eura te od zaposlenih, za više plaćene poreze i doprinose i ostala potraživanja u iznosu od 3.258.372,56 eura.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, ukupno dospjela potraživanja za prihode poslovanja, od prodaje nefinancijske imovine i za dane zajmове (bez provedenih ispravaka vrijednosti) iznose 40.646.232,31 euro.

Obveze lokalnih jedinica (bez odgođenog plaćanja rashoda i prihoda budućeg razdoblja) iskazane su u iznosu od 69.419.221,85 eura. Odnose se na obveze za kredite i zajmове u iznosu od 39.397.166,72 eura, za rashode poslovanja u iznosu od 20.255.846,55 eura, za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 9.533.105,14 eura i obveze za vrijednosne papire u iznosu od 233.103,44 eura. Prema podacima iz financijskih izvještaja, dospjele obveze iznosile su 8.180.251,59 eura. Podaci o potraživanjima i obvezama po lokalnim jedinicama daju se u tablici broj 7.

Izvanbilančni zapisi iskazani su u iznosu od 214.674.304,33 eura. U okviru izvanbilančnih zapisa, lokalne jedinice su u pravilu iskazale dane suglasnosti za zaduživanje trgovačkih društava u vlasništvu lokalnih jedinica, dane i primljene instrumente osiguranja plaćanja i izvršenja ugovornih obveza, potencijalne obveze po sudskim sporovima te vrijednost tuđe imovine dobivene na korištenje.

U tablici broj 7 dani su podaci o potraživanjima i obvezama, po lokalnim jedinicama.

Tablica broj 7

Podaci o potraživanjima i obvezama, po lokalnim jedinicama

u eurima

Redni broj	Lokalna jedinica	Potraživanja	Obveze
	1	2	3
Županije:			
1.	Varaždinska	2.032.963,66	5.186.818,58
Ukupno (1.)		2.032.963,66	5.186.818,58
Gradovi:			
2.	Bakar	1.239.377,17	1.191.191,43
3.	Buzet	509.036,31	1.180.841,75
4.	Kraljevica	537.289,06	1.580.603,27
5.	Nova Gradiška	483.326,06	1.057.810,26
6.	Novalja	1.529.549,32	2.633.976,54
7.	Opatija	1.446.978,91	6.555.966,62
8.	Orahovica	187.379,09	1.693.463,85
9.	Ploče	2.501.908,96	2.310.736,45
10.	Senj	2.070.770,86	1.590.786,79
11.	Sisak	3.854.556,87	15.490.916,16
12.	Trilj	409.948,73	1.346.887,76
Ukupno (2. – 12.)		14.770.121,34	36.633.180,88
Općine:			
13.	Bibinje	389.580,66	877.160,48
14.	Bilice	418.182,22	648.648,44
15.	Dicmo	1.323.668,69	568.181,21
16.	Gornja Stubica	140.820,27	1.920.431,45
17.	Gradina	3.111.397,46	452.362,19
18.	Hum na Sutli	572.452,67	358.755,46

Redni broj	Lokalna jedinica	Potraživanja	Obveze
	1	2	3
19.	Kaštelir – Labinci – Castelliere – S. Domenica	302.383,17	255.187,52
20.	Klakar	87.568,43	586.459,80
21.	Kloštar Ivanić	65.272,57	1.956.565,20
22.	Krapinske Toplice	195.786,75	793.320,70
23.	Lovinac	352.275,37	347.682,58
24.	Marija Bistrica	277.645,98	1.077.887,13
25.	Mljet	307.342,67	434.755,51
26.	Nova Kapela	311.386,97	555.551,84
27.	Oriovac	947.623,83	1.747.048,09
28.	Perušić	298.936,06	294.209,32
29.	Petrijanec	117.464,89	340.923,26
30.	Podstrana	1.796.984,52	384.298,71
31.	Povljana	3.844.058,06	1.165.701,11
32.	Primošten	3.463.765,43	3.149.632,24
33.	Selnica	95.030,28	1.070.050,02
34.	Skrad	255.257,51	620.986,41
35.	Stankovci	213.163,27	715.927,05
36.	Stara Gradiška	40.938,33	51.509,61
37.	Ston	104.367,22	336.493,68
38.	Strizivojna	31.019,84	405.332,65
39.	Sukošan	405.371,25	2.723.946,46
40.	Tar – Vabriga	2.745.223,60	1.623.034,54
41.	Topusko	397.816,77	116.785,48
42.	Trnovec Bartolovečki	192.688,03	365.493,84
43.	Velika Pisanica	18.258,91	442.023,38
44.	Velika Trnovitica	51.509,24	136.548,35
45.	Vrhovine	53.559,13	70.884,61
46.	Vrsar – Orsera	283.246,99	1.005.444,07
Ukupno (13. – 46.)		23.212.047,04	27.599.222,39
Sveukupno (1. – 46.)		40.015.132,04	69.419.221,85

IZRAŽENA MIŠLJENJA

Na temelju utvrđenih činjenica te pribavljenih dostatnih i primjerenih revizijskih dokaza, u izvješću o obavljenoj financijskoj reviziji za svaku lokalnu jedinicu izraženo je mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja. Kriteriji za izražavanje mišljenja bili su zakoni, drugi propisi i unutarnji akti kojima je uređen računovodstveni okvir te poslovanje lokalnih jedinica.

O financijskim izvještajima lokalnih jedinica izraženo je 13 bezuvjetnih, 31 uvjetno te dva nepovoljna mišljenja. O usklađenosti poslovanja lokalnih jedinica izraženo je 18 bezuvjetnih i 28 uvjetnih mišljenja.

Bezuwjetno mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je kada su financijski izvještaji u svim važnijim odrednicama sastavljeni u skladu s propisanim okvirom financijskog izvještavanja. Bezuvjetno mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je kada je poslovanje u svim važnijim odrednicama obavljano u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji su određeni kao kriteriji.

Uvjetno mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je kada su utvrđene nepravilnosti (netočnosti) koje pojedinačno ili skupno imaju značajan, ali nemaju prožimajući učinak na financijske izvještaje. U slučajevima kada je moguće, kvantificiraju se financijski učinci utvrđenih nepravilnosti. Uvjetno mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je kada poslovanje u manjoj mjeri nije obavljano u skladu s propisima i unutarnjim aktima.

Nepovoljno mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je kada su utvrđene nepravilnosti u financijskim izvještajima značajne i prožimajuće te podaci u financijskim izvještajima nisu iskazani istinito i fer. U slučajevima kada je moguće, kvantificiraju se njihovi financijski učinci.

U tablici broj 8 navedena su mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja, po lokalnim jedinicama, a u grafičkim prikazima broj 3 i 4 struktura izraženih mišljenja.

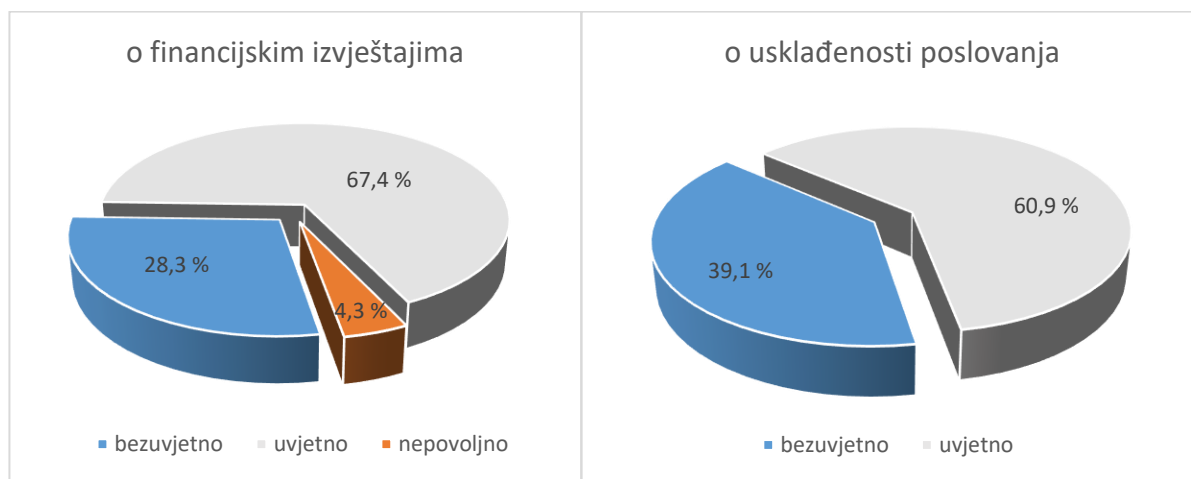
Tablica broj 8

**Mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja,
po lokalnim jedinicama**

Redni broj	Lokalne jedinice	Mišljenje	
		o financijskim izvještajima	o usklađenosti poslovanja
Županije:			
1.	Varaždinska županija	bezuovjetno	bezuovjetno
Gradovi:			
2.	Bakar	bezuovjetno	bezuovjetno
3.	Buzet	uvjetno	uvjetno
4.	Kraljevica	bezuovjetno	bezuovjetno
5.	Nova Gradiška	bezuovjetno	bezuovjetno
6.	Novalja	uvjetno	bezuovjetno
7.	Opatija	uvjetno	bezuovjetno
8.	Orahovica	uvjetno	bezuovjetno
9.	Ploče	uvjetno	uvjetno
10.	Senj	uvjetno	bezuovjetno
11.	Sisak	nepovoljno	uvjetno
12.	Trilj	uvjetno	uvjetno
Općine:			
13.	Bibinje	uvjetno	uvjetno
14.	Bilice	uvjetno	uvjetno
15.	Dicmo	uvjetno	uvjetno
16.	Gornja Stubica	bezuovjetno	uvjetno
17.	Gradina	uvjetno	uvjetno
18.	Hum na Sutli	bezuovjetno	uvjetno
19.	Kaštelir – Labinci – Castelliere – S. Domenica	uvjetno	uvjetno
20.	Klakar	uvjetno	uvjetno
21.	Kloštar Ivanić	uvjetno	bezuovjetno
22.	Krapinske Toplice	uvjetno	bezuovjetno

Redni broj	Lokalne jedinice	Mišljenje	
		o financijskim izvještajima	o usklađenosti poslovanja
23.	Lovinac	bezuwjetno	uwjetno
24.	Marija Bistrica	bezuwjetno	bezuwjetno
25.	Mljet	uwjetno	uwjetno
26.	Nova Kapela	bezuwjetno	bezuwjetno
27.	Oriovac	uwjetno	uwjetno
28.	Perušić	uwjetno	bezuwjetno
29.	Petrijanec	uwjetno	uwjetno
30.	Podstrana	uwjetno	uwjetno
31.	Povljana	nepowoljno	uwjetno
32.	Primošten	uwjetno	uwjetno
33.	Selnica	bezuwjetno	bezuwjetno
34.	Skrad	uwjetno	uwjetno
35.	Stankovci	uwjetno	uwjetno
36.	Stara Gradiška	bezuwjetno	bezuwjetno
37.	Ston	uwjetno	uwjetno
38.	Strizivojna	uwjetno	uwjetno
39.	Sukošan	uwjetno	uwjetno
40.	Tar – Vabriga	uwjetno	uwjetno
41.	Topusko	uwjetno	uwjetno
42.	Trnovec Bartolovečki	uwjetno	bezuwjetno
43.	Velika Pisanica	bezuwjetno	uwjetno
44.	Velika Trnovitica	uwjetno	uwjetno
45.	Vrhovine	uwjetno	bezuwjetno
46.	Vrsar – Orsera	bezuwjetno	bezuwjetno

Struktura izraženih mišljenja

Grafički prikaz broj 3

Grafički prikaz broj 4

Velikom broju lokalnih jedinica (22) izražena su uwjetna mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja. Bezuwjetna mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja izražena su za devet lokalnih jedinica, a za 15 lokalnih jedinica izražena su različita mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja (bezuwjetno, uwjetno ili nepowoljno).

NALAZI REVIZIJE

Za svaku lokalnu jedinicu sastavljeno je izvješće o obavljenoj reviziji u kojem su, između ostalog, opisane nepravilnosti i propusti utvrđeni revizijom financijskih izvještaja i poslovanja. Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste Državni ured za reviziju dao je naloge i preporuke, čija bi provedba pridonijela realnijem iskazivanju podataka u financijskim izvještajima i većoj usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Nalozi su dani kad lokalna jedinica nije postupila u skladu sa zakonima, drugim propisima ili unutarnjim aktima. Preporuke su dane u slučaju propusta koji se ne može izravno povezati s odredbom zakona, drugih propisa ili unutarnjeg akta, ali je ocijenjeno da bi provedba preporuka mogla pridonijeti većoj odgovornosti pri upravljanju proračunskim sredstvima i unaprjeđenju poslovanja lokalne jedinice.

Revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na sljedeća područja: sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, računovodstveno poslovanje i financijsko izvještavanje, prihode i potraživanja, rashode, javnu nabavu te imovinu. Za utvrđene nepravilnosti i propuste lokalnim jedinicama dan je 791 nalog i preporuka. Većina naloga dana je za nepravilnosti u području računovodstvenog poslovanja i financijskog izvještavanja, rashoda te javne nabave. Preporuke su u pravilu dane u vezi s uslugama promidžbe i informiranja kako bi se postigla jednoobraznost i veća transparentnost financiranja programskih sadržaja elektroničkih medija i elektroničke publikacije te u području imovine.

U nastavku su opisane značajnije nepravilnosti i propusti prema područjima u kojima su utvrđeni.

– Sustav unutarnjih kontrola

Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se radi osiguranja postupanja u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja. Propisi kojima je uređen sustav unutarnjih kontrola su, između ostalog, Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15, 102/19 i 105/25), Zakon o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18 i 83/23), Pravilnik o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 58/16) te smjernice i upute Ministarstva financija.

Sustav unutarnjih kontrola je skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su: obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, planovima, programima i postupcima, zaštita sredstava od gubitaka uzrokovanih lošim upravljanjem, neopravdanim trošenjem i korištenjem te zaštita od drugih oblika nepravilnosti, jačanje odgovornosti za uspješno ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja.

Dobro organiziran sustav financijskog upravljanja i kontrola povećava vjerojatnost da će informacije o financijskom položaju i uspješnosti poslovanja biti realno i objektivno iskazane u financijskim izvještajima te sredstva korištena racionalno i učinkovito.

Nepravilnosti u području sustava unutarnjih kontrola odnose se na upravljanje rizicima i ustrojavanje registra rizika, pisane procedure za pojedine poslovne procese, samoprocjenu rada sustava unutarnjih kontrola, donošenje etičkog kodeksa, provođenje savjetovanja s javnošću te uvođenje riznice.

Pojedine lokalne jedinice nisu donijele Strategiju upravljanja rizicima i nemaju ustrojen Registar rizika. Odredbom članka 12. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, propisano je da odgovorna osoba institucije uspostavlja upravljanje rizicima kao cjelovit proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika u odnosu na poslovne ciljeve te poduzimanja potrebnih mjera radi smanjenja rizika.

Prema odredbama članka 13. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola, odgovorna osoba institucije treba uspostaviti kontrole koje uključuju pisana pravila, procedure, postupke i druge mjere ili aktivnosti radi smanjenja rizika na prihvatljivu razinu u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva, a uspostavljaju se kao prethodne i naknadne kontrole o čijim oblicima odlučuje odgovorna osoba institucije uvažavajući posebnosti poslovanja institucije i poštivanje načela razdvajanja dužnosti. Slijedom navedenog, lokalne jedinice su utvrdile procese odnosno detaljna postupanja, između ostalog, u područjima knjigovodstva, financijskog poslovanja i upravljanja, prihoda i njihove naplate, rashoda, nabave i općih poslova. Također, donose, između ostalog, unutarnje akte o uspostavi unutarnjih financijskih kontrola, o upravljanju i raspolaganju nekretninama u njihovom vlasništvu, blagajničkom poslovanju, korištenju službenih mobilnih telefona i službenih vozila te izdavanju i obračunavanju putnih naloga. Pojedine lokalne jedinice nemaju pisana pravila kojima su uređeni načini postupanja kod provođenja kontrole na licu mjesta kod krajnjih korisnika prijenosa sredstava iz proračuna lokalnih jedinica.

Lokalne jedinice su obvezne provoditi samoprocjenu rada i kontrola, između ostalog, popunjavanjem Upitnika o fiskalnoj odgovornosti, na temelju kojeg zakonski predstavnici sastavljaju Izjavu o fiskalnoj odgovornosti. Neke lokalne jedinice samoprocjeni rada sustava unutarnjih kontrola nisu posvetile dovoljno pozornosti jer su u Upitniku o fiskalnoj odgovornosti dani potvrdni odgovori i u onim područjima u kojima su revizijom utvrđene nepravilnosti.

U okviru Pravilnika o sustavu unutarnje kontrole sadržan je Okvir za razvoj sustava unutarnjih kontrola, prema kojem je jedan od ključnih zahtjeva u području kontrolnog okruženja donošenje etičkog kodeksa. Etički okvir je skup vrijednosti i načela, pravila i procedura koji predstavljaju temelj za etičku praksu te daju smjernice za etično ponašanje i postupanje zaposlenih u upravnim tijelima lokalnih jedinica. Pojedine lokalne jedinice nisu donijele etički kodeks kojim se trebaju urediti etičke vrijednosti i načela koje bi zaposlenici i dužnosnici primjenjivali u međusobnim odnosima, u odnosu prema radu i prema građanima. Pojedine lokalne jedinice doneseni etički kodeks nisu objavile na mrežnim stranicama ili nisu imenovale povjerenika za etiku.

Lokalne jedinice su u obvezi uključiti javnost u proces donošenja odluka u vidu savjetovanja s javnošću. Navedeno proizlazi iz odredbi članka 11. Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22), prema kojima su lokalne jedinice dužne provoditi savjetovanje s javnošću pri donošenju zakona i podzakonskih propisa, a pri donošenju općih akata odnosno drugih strateških ili planskih dokumenata kad se njima utječe na interese građana i pravnih osoba. Pojedine lokalne jedinice nisu provodile savjetovanje sa zainteresiranom javnošću prije donošenja unutarnjih akata.

Državni ured za reviziju je lokalnim jedinicama kod kojih su utvrđene navedene nepravilnosti naložio upravljati rizicima, urediti načine postupanja kod provođenja kontrole na licu mjesta, provoditi samoprocjenu rada i unutarnjih kontrola, donijeti etički kodeks zaposlenika i dužnosnika te uključivati javnost u proces donošenja općih akata.

Lokalne jedinice obuhvaćene financijskom revizijom imaju ukupno 144 proračunska korisnika koja se financiraju iz vlastitih izvora lokalnih jedinica (za plaće i materijalne troškove) te iz decentraliziranih sredstava. Pojedine lokalne jedinice (s manjim brojem proračunskih korisnika) nisu ustrojile riznicu kao jedinstveni računovodstveno-informacijski sustav na razini lokalne jedinice i proračunskih korisnika te nije otvoren jedinstveni račun proračuna na kojem se ostvaruju svi priljevi i izvršavaju svi odljevi proračuna i proračunskih korisnika.

S obzirom na to da uspostavljanjem riznice lokalne jedinice mogu efikasnije upravljati novčanim sredstvima i uspostaviti bolju kontrolu proračunskih korisnika, Državni ured za reviziju preporučio je poduzeti aktivnosti za ustrojavanje riznice.

– Planiranje i izvršenje proračuna

Planiranje, izrada, donošenje i izvršavanje proračuna uređeno je Zakonom o proračunu (Narodne novine 144/21) i provedbenim propisima donesenim na temelju navedenog Zakona te uputama Ministarstva financija. Na temelju smjernica i uputa za izradu državnog proračuna, Ministarstvo financija sastavlja upute za izradu proračuna lokalnih jedinica. Na temelju uputa, lokalne jedinice donose proračune koji trebaju biti sastavljeni prema proračunskim klasifikacijama i načelima, trebaju biti uravnoteženi te sadržavati prihode i primitke te rashode i izdatke njihovih proračunskih korisnika. Također, svaki program planiran u proračunu treba sadržavati odgovor na pitanje što se njime želi postići, na koji način će biti realiziran te tko je korisnik ili primatelj usluge. Na taj način povećava se odgovornost za zakonito, namjensko i svrhovito trošenje javnih sredstava.

Sve revizijom obuhvaćene lokalne jedinice donijele su proračun i projekcije za sljedeće dvije godine. Većina lokalnih jedinica je tijekom godine donijela više izmjena i dopuna proračuna. Uočeno je da kod pojedinih lokalnih jedinica ostvareni prihodi i rashodi značajno odstupaju od planiranih, jer nakon povećanja ili smanjenja prihoda i rashoda u odnosu na planirane iznose nisu donesene izmjene i dopune proračuna ili izmjenama i dopunama proračuna nije realno procijenjeno ostvarenje do konca godine zbog čega proračuni nisu bili realni i u funkciji praćenja ostvarenja planiranih programa i aktivnosti.

Iz navedenog proizlazi da pojedine lokalne jedinice nisu posvetile dovoljnu pozornost izradi proračuna ili pri izradi proračuna nisu primijenile proračunsko načelo pouzdanosti, što znači da se planiraju prihodi i primici te rashodi i izdaci koji se ne mogu potkrijepiti objektivnim dokazima.

U pojedinim lokalnim jedinicama proračuni nisu doneseni u skladu s propisima jer prihodi i rashodi nisu iskazani prema propisanim proračunskim klasifikacijama (izvori financiranja, funkcijska, programska i organizacijska klasifikacija), ne sadrže podatke o višku ili manjku prihoda iz prethodnog razdoblja, kao ni cjelovita obrazloženja općeg i posebnog dijela proračuna. Rashodi su proračunima planirani kroz aktivnosti i projekte koji su povezani u program, ali pojedini proračuni sadrže samo opisno obrazloženja programa, a ne i ciljeve koji se namjeravaju postići njihovom realizacijom, kao i pokazatelje uspješnosti u cilju praćenja rezultata provedbe programa.

Proračuni pojedinih lokalnih jedinica nisu uravnoteženi, odnosno planirani prihodi i primici s uključenim rezultatom poslovanja iz prethodnih godina nisu jednaki planiranim rashodima i izdacima. Pojedine lokalne jedinice nisu donijele višegodišnji plan uravnoteženja uz proračun, iako se ukupni višak prihoda nije mogao u cijelosti iskoristiti odnosno ukupni manjak prihoda u cijelosti podmiriti do kraja tekuće godine ili kod pojedinih lokalnih jedinica doneseni višegodišnji plan uravnoteženja nije usklađen s proračunom.

Podaci o izvršenju proračuna odnosno podaci o ostvarenju prihoda i rashoda u odnosu na planirane iznose i u odnosu na ostvarenje u prethodnoj godini daju se u polugodišnjim i godišnjim izvještajima o izvršenju proračuna. Sadržaj i donošenje izvještaja o izvršenju proračuna propisani su Pravilnikom o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana (Narodne novine 85/23). Izvještaji nekih lokalnih jedinica nisu sastavljeni u skladu s propisima i ne pružaju cjelovite informacije o izvršenju proračuna jer ne sadrže neke obvezne podatke.

Provedbenim programom, kao kratkoročnim aktom strateškog planiranja, utvrđeni su vizija i misija lokalne jedinice, razvojne potrebe i razvojni potencijali, ciljevi i prioriteti razvoja, mjere za provedbu ciljeva te okvir za praćenje i izvještavanje. Pojedine lokalne jedinice nisu sastavile izvješće o provedbi donesenog provedbenog programa ili je sastavljeno, ali nije podneseno regionalnom koordinatoru te nije objavljeno na mrežnim stranicama lokalne jedinice. Zbog navedenog je otežano praćenje napretka u provedbi mjera te ostvarivanju pokazatelja rezultata strateškog planiranja lokalne jedinice.

Državni ured za reviziju je lokalnim jedinicama, kod kojih su uočene nepravilnosti i propusti u procesima planiranja i izvršavanja proračuna, naložio postupati u skladu s propisima koji uređuju ovo područje.

– Računovodstveno poslovanje i financijsko izvještavanje

Lokalne jedinice su kod vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja financijskih izvještaja bile obvezne primjenjivati proračunsko računovodstvo prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20) koji je bio na snazi do konca 2023., a u knjigovodstvenim evidencijama se primjenjivao do konca 2024. te Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22). Uz navedeno, Ministarstvo financija okružnicama svake godine daje obveznicima u sustavu proračuna upute za sastavljanje financijskih izvještaja.

Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisana je, između ostalog, organizacija knjigovodstva, ustrojavanje i vođenje poslovnih knjiga, načela iskazivanja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, imovine, obveza i vlastitih izvora, popis imovine i obveza te sadržaj Računskog plana. Oblik i sadržaj financijskih izvještaja, razdoblja za koja se sastavljaju te rokovi njihova podnošenja i objave propisani su odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

Nepravilnosti u vezi s računovodstvenim poslovanjem utvrđene su kod većine lokalnih jedinica, a odnose se na ustrojavanje i vođenje poslovnih knjiga, evidentiranje poslovnih događaja te popis imovine i obveza. Navedene nepravilnosti utjecale su na točnost i realnost podataka iskazanih u financijskim izvještajima čija je osnovna svrha dati točne informacije o financijskom položaju i uspješnosti ispunjena postavljenih ciljeva poslovanja i novčanim tijekovima proračuna.

Lokalne jedinice su, uz dnevnik i glavnu knjigu, obvezne ustrojiti i voditi pomoćne knjige (analitičke knjigovodstvene evidencije i pomoćne evidencije) kojima se detaljnije razrađuju pojedine stavke iz glavne knjige. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisuje obvezne podatke koje trebaju sadržavati pomoćne knjige (ako se u okviru glavne knjige ne osiguravaju analitički podaci). Sve lokalne jedinice vode dnevnik i glavnu knjigu, ali nisu ustrojene pojedine propisane analitičke knjigovodstvene evidencije ili su ustrojene na način da ne sadrže sve propisane podatke ili podaci nisu usklađeni s podacima evidentiranim u glavnoj knjizi. Navedeno se odnosi na analitičku knjigovodstvenu evidenciju dugotrajne nefinancijske imovine, potraživanja i obveza, te primljenih i danih vrijednosnih papira, evidenciju korištenja službenih vozila i knjigu blagajne.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, knjigovodstvene isprave, na temelju kojih se evidentiraju poslovni događaji u poslovnim knjigama, trebaju biti vjerodostojne, istinite, uredne i prethodno kontrolirane. Isprava za knjiženje je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovne promjene povodom koje je sastavljena. Vjerodostojna je isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj.

Kod pojedinih lokalnih jedinica uočeno je evidentiranje pojedinih rashoda u poslovnim knjigama na temelju nepotpunih knjigovodstvenih isprava iz kojih nije vidljiv sadržaj, mjesto i vrijeme nastanka poslovnog događaja, odnosno ispostavljeni računi ne sadrže specifikaciju obavljenih usluga (usluge savjetovanja, elektroničkih medija, računalne usluge i reprezentacija) te se ne može potvrditi da je poslovni događaj nastao.

Lokalne jedinice su kod evidentiranja imovine, obveza i vlastitih izvora te prihoda, primitaka, rashoda i izdataka, obvezne primjenjivati bročane oznake i nazive računa propisane Računskim planom. Revizijom je utvrđeno da pojedini prihodi, rashodi, potraživanja i obveze nisu evidentirani na propisanim računima Računskog plana, što je utjecalo na njihovu strukturu iskazanu u financijskim izvještajima. Uz navedeno, pojedina imovina koja je u vlasništvu lokalnih jedinica nema procijenjenu vrijednost te nije evidentirana u poslovnim knjigama lokalnih jedinica.

Navedeno se, između ostalog, odnosi na rashode u vezi sa stjecanjem dugotrajne nefinancijske imovine koji nisu završeni do konca tekuće godine. U poslovnim knjigama pojedinih lokalnih jedinica nabava dugotrajne imovine u razdoblju stjecanja do stavljanja u uporabu nije evidentirana u okviru propisanih računa imovine u pripremi, nego izravno na računima imovine u uporabi zbog čega u poslovnim knjigama nisu osigurani točni podaci o ukupnim ulaganjima po pojedinoj investiciji te je navedenim postupanjem ispravak vrijednosti obračunan na vrijednost imovine koja nije dovršena odnosno koja se ne koristi.

Prema propisima o proračunskom računovodstvu, ulaganja u dugotrajnu nefinancijsku imovinu evidentiraju se kao nefinancijska imovina u pripremi. Nakon što se utvrde svi troškovi nabave i završi proces nabave, ukupna nabavna vrijednost s računa imovine u pripremi knjigovodstveno se prenosi na odgovarajući račun imovine u uporabu.

Također, uočeno je evidentiranje nekih prihoda, rashoda i imovine bez primjene modificiranog načela nastanka događaja, što je utjecalo na iskazani financijski rezultat i obveze.

Pojedina potraživanja nisu evidentirana ili nisu evidentirana u točnom iznosu zbog čega podaci o potraživanjima u glavnoj knjizi i iskazani u financijskim izvještajima ne daju točne podatke o stvarnom stanju potraživanja. Navedeno se, primjerice, odnosi na potraživanja za komunalni doprinos i porez na promet nekretnina.

U poslovnim knjigama pojedinih lokalnih jedinica evidentirana su potraživanja s prekoračenjem roka naplate preko godine dana ili za koja su pokrenuti stečajni/likvidacijski postupci, a ispravak vrijednosti navedenih potraživanja nije obavljan ili nije obavljen za dio potraživanja. Navedeno je dijelom posljedica netočnog vođenja analitičke knjigovodstvene evidencije koja ne osigurava podatke o dospelosti potraživanja od jedne do tri godine te iznad tri godine, što je temelj za provođenje ispravka vrijednosti potraživanja. Prema odredbama članka 37.a Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, ako se s naplatom potraživanja kasni između jedne i tri godine, vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi od 50,0 %, a iznad tri godine po stopi od 100,0 %. Ako je nad dužnikom pokrenut stečajni i/ili likvidacijski postupak, vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi od 75,0 %.

U okviru financijske imovine iskazuje se vrijednost udjela u temeljnim kapitalima trgovačkih društava u vlasništvu ili suvlasništvu lokalnih jedinica. Kod pojedinih lokalnih jedinica je vrijednost udjela u temeljnom kapitalu trgovačkih društava u glavnoj knjizi evidentirana u različitom iznosu u odnosu na vrijednost udjela prema podacima iz osnivačkih akata i sudskog registra.

Pojedine lokalne jedinice nisu evidentirale preuzete nedospjele obveze za sufinanciranje otplate dugoročnih kredita za potrebe izgradnje zdravstvenih objekata i centra za gospodarenje otpadom. Prema Pravilniku o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, obveze su neizmirena dugovanja proračuna odnosno proračunskih korisnika proizašle iz prošlih događaja, za čije se podmirenje očekuje odljev resursa. Zbog navedenog je evidentiranje svih obveza u poslovnim knjigama preduvjet za učinkovito upravljanje proračunskim sredstvima.

U poslovnim knjigama, u okviru izvanbilančnih zapisa pojedine lokalne jedinice nisu iskazale potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova i ovršnih postupaka u tijeku, dane i primljene instrumente osiguranja plaćanja te tuđu imovinu dobivenu na korištenje.

Financijski izvještaji lokalnih jedinica moraju dati točne informacije o financijskom položaju i uspješnosti postavljenih ciljeva, a jedan od preduvjeta je utvrđivanje stvarnog stanja imovine i obveza te usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom imovine i obveza. Popis imovine i obveza lokalne jedinice obvezne su provoditi svake godine sa stanjem na datum bilance.

Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisana je obveza osnivanja povjerenstava za popis imovine i obveza, obavljanja popisa, sastavljanja izvještaja o popisu na temelju popisnih lista te sastavljanja izvještaja o popisnim razlikama, a Uputom Ministarstva financija o obavljanju popisa imovine i obveza iz prosinca 2015. uređena je metodologija obavljanja popisa, dokumenti, postupci i procedure svih faza provedbe popisa. Kod većine lokalnih jedinica popis imovine i obveza nije obavljen u skladu s propisima, odnosno nije obavljen cjelovito jer popisom nije obuhvaćen dio imovine. Navedeno se, primjerice, odnosi na investicije u tijeku koje nisu popisane te nije provjeren i procijenjen stupanj dovršenosti ni predviđen rok završetka ili predložen drukčiji način rješavanja. Također, popis imovine i obveza ne obuhvaća stavke evidentirane u okviru izvanbilančnih zapisa (dani i primljeni instrumenti osiguranja plaćanja, potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku te tuđa imovina dobivena na korištenje). Obveze i potraživanja popisani su formalno preuzimanjem podataka iz glavne knjige. Iz navedenog proizlazi da je popis imovine i obveza obavljen formalno, zbog čega nije postignuta svrha godišnjeg popisa, a to je utvrđivanje stvarnog stanja te usklađenje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem.

Lokalne jedinice su financijske izvještaje predale Ministarstvu financija u elektroničkom obliku putem aplikacije Financijsko izvještavanje u sustavu proračuna i Registar proračunskih izvanproračunskih korisnika (aplikacija RKPFI) te ih objavile na svojim mrežnim stranicama. Kod pojedinih lokalnih jedinica je utvrđeno da se podaci o dospjelim i nedospjelim potraživanjima i obvezama, koji su obvezni analitički podaci u Bilanci, razlikuju od podataka u poslovnim knjigama.

Propusti su također uočeni kod Bilješki uz financijske izvještaje, koje nisu cjelovite, jer ne sadrže obrazloženja značajnijih odstupanja pojedinih iskazanih podataka u odnosu na prethodnu godinu te podatke o sudskim sporovima u tijeku.

Lokalnim jedinicama kod kojih su uočene nepravilnosti u računovodstvenom poslovanju i sastavljanju financijskih izvještaja, Državni ured za reviziju dao je naloge koji se odnose na vođenje poslovnih knjiga, evidentiranje poslovnih događaja te obavljanje popisa imovine i obveza, a sve u cilju iskazivanja točnih i potpunih podataka u financijskim izvještajima.

– Prihodi i potraživanja

Prema Zakonu o proračunu, lokalne jedinice odgovorne su, između ostalog, i za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti te za njihovu uplatu u proračun.

Prihodi se ubiru i uplaćuju u skladu sa zakonima ili drugim propisima (kojima su uređeni sustavi utvrđivanja i naplate pojedinih vrsta prihoda), neovisno o visini planiranih prihoda. Lokalne jedinice ostvaruju prihode od poreza, od pomoći te vlastite i namjenske prihode u skladu s posebnim propisima.

Nepravilnosti i propusti u vezi s prihodima i potraživanjima odnose se na ostvarivanje i korištenje pojedinih prihoda te poduzimanje mjera za naplatu prihoda odnosno potraživanja.

U okviru prihoda i primitaka koji imaju propisanu namjenu značajan udjel pripada prihodima od komunalne naknade te od prodaje i zamjene nefinancijske imovine. Neke lokalne jedinice nisu navedene prihode utrošile za propisane namjene, nego za druge proračunske potrebe.

Lokalne jedinice ostvaruju značajne prihode od zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, naknade za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru, zakupa poslovnih prostora, korištenja javnih površina te prodaje zemljišta. Prema propisima, a u cilju praćenja korištenja namjenskih prihoda od zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i naknade za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru, lokalne jedinice su u obvezi donijeti programe, što pojedine lokalne jedinice nisu učinile, iako su prikupljena sredstva od navedenih prihoda namjenski utrošena. Osim navedenog, uočeno je da nisu određeni kriteriji na temelju kojih bi se određivala visina zakupnine poslovnih prostora u vlasništvu jedinice lokalne samouprave te da su ugovori o zakupu poslovnih prostora zaključeni bez provedbe javnog natječaja.

Uočeno je da pojedine lokalne jedinice nisu obračunale komunalni doprinos niti su ispostavljena rješenja o komunalnom doprinosu, a također nije imenovano povjerenstvo čija je svrha izvršiti nadzor nad stambenom građevinom investitora koji ostvaruju pravo na djelomično oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa niti je navedeni nadzor obavljen.

Nadalje, iako je propisima uređeno vođenje grobnih očevidnika, a odlukama o grobljima utvrđena mjerila i način plaćanja godišnje grobne naknade, kao i način dodjeljivanja i ustupanja grobnih mjesta na korištenje, u nekim slučajevima se ne vode grobni očevidnici o ukopu umrlih osoba, rješenja o visini godišnje grobne naknade nisu ispostavljena te prihodi od godišnje grobne naknade nisu ostvareni.

Kako se navedene nepravilnosti ne bi ponavljale u narednim razdobljima, Državni ured za reviziju naložio je prihode koristiti za propisane namjene i na temelju donesenih programa te potpuno i pravodobno prikupljati prihode iz svoje nadležnosti.

Prema podacima iz financijskih izvještaja lokalnih jedinica, dospjela potraživanja iznose 40.646.232,31 euro. Kod većine lokalnih jedinica vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na potraživanja za prihode poslovanja, i to za komunalnu naknadu, komunalni doprinos, porez na promet nekretnina, naknadu za uređenje voda (koju lokalne jedinice naplaćuju u ime i za račun Hrvatskih voda), zakup poslovnih prostora te zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu.

Lokalne jedinice nisu poduzimale dostatne mjere za potpunu i pravodobnu naplatu dospjelih potraživanja. Dužnicima su upućene samo opomene, dok druge mjere za naplatu potraživanja nisu poduzimane. Pojedine lokalne jedinice za naplatu potraživanja nisu upućivale ni opomene ili su opomene upućivale samo za pojedine vrste potraživanja. Iako se upućivanjem opomena naplatio dio potraživanja, potrebno je uz opomene poduzimati i druge mjere za naplatu potraživanja kako bi se smanjio rizik nenaplativosti dospjelih potraživanja zbog zastare. Većina lokalnih jedinica kod kojih su utvrđene nepravilnosti u naplati dospjelih potraživanja donijela je procedure kojima su utvrdile mjere i aktivnosti naplate koje treba poduzimati, visinu i starost duga za koje će se pokretati određeni postupci naplate te praćenje naplate po poduzetim mjerama, ali donesene procedure nisu primjenjivale.

Državni ured za reviziju naložio je lokalnim jedinicama poduzimati raspoložive mjere za potpunu i pravodobnu naplatu potraživanja.

– Rashodi

Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20) utvrđena su područja koja spadaju u samoupravni djelokrug lokalnih jedinica. Općine i gradovi, u svom samoupravnom djelokrugu, obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, dok županije obavljaju poslove od područnog (regionalnog) značaja.

Nadalje, u skladu s odredbama Zakona o proračunu, lokalne jedinice sredstva trebaju koristiti u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, a posebno u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti.

Nepravilnosti u vezi s rashodima odnose se na rashode za zaposlene, materijalne rashode te tekuće donacije.

Rashodi za zaposlene revizijom obuhvaćenih lokalnih jedinica ostvareni su u iznosu od 23.889.455,19 eura. Udjel ovih rashoda u ukupnim rashodima i izdacima lokalnih jedinica je od 3,3 % do 17,7 %. Odnose se na brutoplaće, doprinose na plaću i druge rashode za zaposlene (naknade, nagrade, pomoći, otpremnine). Zakonom o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 28/10 i 10/23) propisani su način obračuna i isplate plaća i naknada zakonskih predstavnika lokalnih jedinica i njihovih zamjenika, plaće službenika i namještenika te proračunska ograničenja plaća (masa sredstava za plaće) u lokalnim jedinicama. Masa sredstava za plaće zaposlenika lokalnih jedinica bila je u okviru propisanog iznosa.

Zaposlenici su, na temelju pisanog zahtjeva poslodavaca (osim kod jedne lokalne jedinice), u slučajevima više sile, izvanrednog povećanja opsega poslova i u drugim sličnim slučajevima prijeke potrebe radili duže od punog radnog vremena, odnosno radili su prekovremeno. Kod pojedinih lokalnih jedinica prekovremeni rad zaposlenika trajao je duže od propisanog broja sati rada. Prekovremeni rad pojedinog radnika ne smije trajati duže od 180 sati godišnje, osim ako je ugovoreno kolektivnim ugovorom, u kojem slučaju ne smije trajati duže od 250 sati godišnje.

U okviru rashoda za zaposlene iskazani su rashodi za novčane nagrade za radne rezultate. Pojedine lokalne jedinice koje su isplaćivale navedene nagrade nisu donijele unutarnji akt kojim bi bili utvrđeni kriteriji i mjerila za obračun i isplatu nagrada za radne rezultate ili su donijele unutarnji akt kojim su utvrđeni samo opisni kriteriji bez utvrđene vrijednosti (važnosti) svakog kriterija na temelju kojih će se odrediti visina nagrade za ostvarene radne rezultate. Kriteriji bi trebali biti vrednovani na način da budu mjerljivi, kako bi se osigurala opravdanost, transparentnost i jednoobraznost procesa njihove dodjele.

Gradovi i općine u okviru materijalnih rashoda iskazuju, između ostalog, rashode za održavanje objekata i uređaja komunalne infrastrukture. Zakonom o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 68/18, 110/18, 32/20 i 145/24) uređuju se načela komunalnog gospodarstva, obavljanje i financiranje komunalnih djelatnosti, građenje i održavanje komunalne infrastrukture, plaćanje komunalnog doprinosa i komunalne naknade te održavanje komunalnog reda. Propisani su obvezni elementi koje programi održavanja i programi građenja komunalne infrastrukture trebaju sadržavati. Za održavanje i građenje objekata i uređaja komunalne infrastrukture predstavničko tijelo općina i gradova donosi, istodobno s proračunom, program održavanja i program građenja komunalne infrastrukture. Programi pojedinih lokalnih jedinica ne sadrže propisane elemente (primjerice opseg poslova održavanja, opis (naziv) građevine koja se planira graditi i procjenu troškova građenja iskazanih odvojeno za svaku građevinu s naznakom izvora financiranja) te pojedine poslove održavanja ili ulaganja u građenje komunalne infrastrukture, a pojedini sadrže poslove održavanja i ulaganja koja se ne odnose na komunalnu infrastrukturu.

Iako su proračunom bila osigurana sredstva, ulaganja u građenje komunalne infrastrukture pojedinih lokalnih jedinica ostvarena su u znatno manjem opsegu od planiranih jer nisu pravodobno poduzimane aktivnosti na pripremi i ugovaranju radova.

Način obavljanja komunalnih poslova i postupci odabira pri povjeravanju obavljanja poslova komunalnih djelatnosti nisu provedeni u skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu i odlukom lokalne jedinice, a u pojedinim slučajevima nisu zaključeni ugovori s trgovačkim društvima kojima je povjereno obavljanje komunalnih djelatnosti ili su ugovori zaključeni, ali opseg poslova održavanja nije ugovoren. Nisu sastavljena niti predstavničkom tijelu podnesena godišnja izvješća o izvršenju programa održavanja i programa građenja komunalne infrastrukture.

U okviru rashoda za usluge promidžbe i informiranja, pojedine lokalne jedinice imaju iskazane rashode za usluge elektroničkih medija (televizija) i internetskog oglašavanja (elektroničke publikacije). Prema odredbama Zakona o elektroničkim medijima (Narodne novine 111/21 i 114/22), ako su sredstva za proizvodnju i objavljivanje programa regionalnih i lokalnih nakladnika televizije i/ili radija te elektroničkih publikacija osigurana, između ostalog, u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ta se sredstva dodjeljuju putem javnog poziva, a na temelju javno objavljenih kriterija. Revizijom je utvrđeno da pojedine lokalne jedinice nisu za dodjelu sredstava za financiranje programskih sadržaja elektroničkih medija objavile javne pozive ili su objavljeni pozivi koji sadržavaju opisne kriterije za ocjenjivanje prijava. Nisu utvrđeni kriteriji i mjerljivi elementi na temelju kojih se određuje broj bodova kod svakog utvrđenog kriterija, što bi pridonijelo većoj transparentnosti kod financiranja programskih sadržaja elektroničkih medija.

Vrijednosno značajniji rashodi ostvareni u iznosu od 18.341.896,54 eura odnose se na rashode za tekuće i kapitalne donacije. Pri ugovaranju i financiranju programa od interesa za opće dobro lokalne jedinice dužne su svojim aktima propisati uvjete, mjerila, kriterije i postupke za dodjelu donacija prema Uredbi o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (Narodne novine 26/15 i 37/21). Izravna dodjela sredstava provodi se samo u opravdanim i iznimnim slučajevima. Za dodjelu sredstava za financiranje programa/projekata koje provode udruge nisu utvrđeni kriteriji, mjerila i postupci pri financiranju programa i/ili projekata od interesa za opće dobro kako bi sredstva bila dostupna svima pod istim uvjetima te nisu objavljeni javni natječaji. S pojedinim korisnicima sredstava nisu zaključeni ugovori, nije provjereno namjensko korištenje dodijeljenih sredstava i kontrole na licu mjesta nisu provedene, a lokalne jedinice koje doznaju značajna sredstva krajnjim korisnicima putem donacija nisu donijele godišnje planove kontrole na licu mjesta. U pojedinim slučajevima na mrežnim stranicama lokalnih jedinica nisu objavljeni godišnji plan raspisivanja javnih natječaja ni informacije o dodijeljenim donacijama. Pojedine lokalne jedinice nisu donijele programe javnih potreba, iako su proračunskim sredstvima financirane programske aktivnosti udruga iz područja sporta i kulture.

Lokalnim jedinicama kod kojih su utvrđene nepravilnosti i propusti u području rashoda, Ured je dao naloge i preporuke u vezi s isplatom naknada, donošenjem programa održavanja i građenja komunalne infrastrukture i povjeravanjem obavljanja komunalnih djelatnosti, financiranjem usluga elektroničkih medija i internetskog oglašavanja te dodjelom donacija.

– Javna nabava

U postupcima javne nabave lokalne jedinice obvezne su primjenjivati odredbe Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16 i 114/22), Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17, 144/20 i 30/23) i druge provedbene propise koji uređuju područje javne nabave. Postupke nabave roba i usluga procijenjene vrijednosti do 26.540,00 eura te radova do 66.360,00 eura (jednostavna nabava) lokalne jedinice obvezne su urediti unutarnjim aktom. Prema podacima iz statističkih izvješća o javnoj nabavi, vrijednost nabave lokalnih jedinica iznosila je 113.453.675,45 eura, od čega je nabava na koju se primjenjivao Zakon o javnoj nabavi iznosila 77.897.874,99 eura, a vrijednost jednostavne nabave 35.555.800,46 eura.

Revizijom su obuhvaćeni postupci javne nabave roba, radova i usluga vrijednosti od 69.941.585,08 eura i jednostavne nabave vrijednosti od 13.840.547,85 eura odnosno u ukupnoj vrijednosti od 83.782.132,93 eura.

Nepravilnosti i propusti u vezi s nabavom odnose se na plan nabave, unutarnji akt o jednostavnoj nabavi, postupke nabave i evidencije o nabavi (registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma te statističko izvješće o javnoj nabavi).

Lokalne jedinice, kao javni naručitelji, obvezne su donijeti plan nabave za proračunsku godinu u roku od 30 dana od donošenja proračuna i ažurirati ga tijekom godine prema potrebi. U planu nabave navode se predmeti nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura.

Plan nabave su donijele sve lokalne jedinice. Pojedine lokalne jedinice nisu plan nabave te izmjene i dopune plana u propisanom roku objavile u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske. Iako je tijekom godine donesen veći broj izmjena i dopuna, planovi nabave ne pružaju realne potrebe lokalnih jedinica za nabavom roba, radova i usluga jer ne sadrže podatke o pojedinim predmetima nabave koji su tijekom godine nabavljeni, a ostvarena nabava znatno odstupa od planirane. Pojedine lokalne jedinice donosile su česte izmjene plana nabave, ali izmjene i dopune plana nabave nisu vidljivo naznačene u odnosu na osnovni plan. Pojedini predmeti nabave nisu u planovima nabave jasno određeni, jer je predmet nabave opisan općenitim nazivom, a prema odredbama Zakona o javnoj nabavi, predmet nabave treba biti određen na način da predstavlja tehničku, tehnološku, oblikovnu, funkcionalnu ili drugu objektivno odredivu cjelinu. Također, planom nabave nisu planirani svi predmeti nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura. Iz navedenog proizlazi da su lokalne jedinice više pozornosti trebale posvetiti planiranju nabave roba, radova i usluga. Plan nabave trebao bi predstavljati stvarne i objedinjene potrebe naručitelja za proračunsku godinu, kako bi se učinkovito i transparentno upravljalo postupcima nabave te gospodarskim subjektima pružile točne informacije o postupcima nabave, predmetima nabave i njihovim procijenjenim vrijednostima u svrhu pravodobne pripreme i predaje ponuda.

Prema odredbama članka 15. Zakona o javnoj nabavi, pravila, uvjete i postupke jednostavne nabave utvrđuje naručitelj unutarnjim aktom, uzimajući u obzir načela javne nabave te mogućnost primjene elektroničkih sredstava komunikacije. Sve revizijom obuhvaćene lokalne jedinice su postupke jednostavne nabave uredile unutarnjim aktima. Kod nekih lokalnih jedinica akt kojim se uređuju postupci jednostavne nabave, umjesto predstavničkog tijela, donio je čelnik lokalne jedinice. Također, pojedine lokalne jedinice aktom o jednostavnoj nabavi nisu utvrdile jasne i nedvojbene kriterije za ograničeno i javno prikupljanje ponuda, što je preduvjet za poštivanje načela tržišnog natjecanja, jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, uzajamnog priznavanja, razmjernosti i transparentnosti.

Državni ured za reviziju naložio je plan nabave donijeti u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi te unutarnjim aktom o jednostavnoj nabavi promicati potpunu i otvorenu konkurentnost nabave, poštujući načela javne nabave.

Manji broj lokalnih jedinica nije provodio postupke jednostavne ili javne nabave jer su izravno nabavljene robe i usluge u vrijednosti od 197.083,44 eura, a za nabavu roba i radova u vrijednosti od 159.488,40 eura provedeni su postupci jednostavne nabave umjesto postupaka javne nabave. Također, pojedine lokalne jedinice nisu ustrojile evidenciju provedenih postupaka jednostavne nabave ili evidencija nije cjelovita jer ne sadrži podatke o pojedinim nabavama putem narudžbenica, kao ni na temelju zaključenih ugovora. Iako vođenje navedene evidencije nije propisano odredbama Zakona o javnoj nabavi, navedeno je potrebno zbog praćenja ostvarenja plana nabave te obveze iskazivanja podataka o vrijednosti jednostavne nabave u statističkom izvješću o javnoj nabavi i registru ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma.

Kod jedinica koje ne vode navedenu evidenciju ili ju ne vode cjelovito, podaci o jednostavnim nabavama roba, radova i usluga u statističkom izvješću o javnoj nabavi i registru ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma ne mogu se potvrditi.

Zakonom o javnoj nabavi propisana je obveza praćenja izvršenja ugovora ustrojavanjem registra ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma te njegovom objavom u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske. Pravilnikom o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi propisani su podaci koje treba sadržavati registar ugovora, a u njemu se navode podaci o predmetima nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura. U slučaju jednostavne nabave, ako naručitelj predmet nabave nabavlja putem narudžbenica, u registar ugovora unosi se ukupni iznos za taj predmet nabave neovisno o broju narudžbenica izdanih tijekom godine. Lokalne jedinice ustrojile su registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, ali pojedini registri nisu ažurirani u propisanom roku od šest mjeseci te ne sadrže podatke na temelju provedenih postupaka jednostavne nabave ili neke obvezne elemente (datum izvršenja ugovora i ukupno isplaćeni iznos s porezom na dodanu vrijednost).

Prema odredbama članka 441. Zakona o javnoj nabavi, naručitelji su obvezni do 31. ožujka tekuće godine izraditi statističko izvješće o javnoj nabavi za prethodnu godinu. Statističko izvješće generira se putem Elektroničkog oglasnika javne nabave Republike Hrvatske, a naručitelji koji su imali samo jednostavne nabave ručno unose podatke o jednostavnoj nabavi. Pojedine lokalne jedinice unosu podataka u statističko izvješće nisu posvetile dovoljno pozornosti ili nije vođena cjelovita evidencija jednostavne nabave roba, radova i usluga zbog čega podaci o jednostavnim i javnim nabavama nisu točno iskazani.

Lokalnim jedinicama kod kojih su utvrđene nepravilnosti i propusti u području javne nabave, Državni ured za reviziju naložio je postupati u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi, Pravilnikom o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi te unutarnjim aktima o jednostavnoj nabavi.

– Imovina

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina su resursi koje kontrolira proračun odnosno proračunski korisnici kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti. Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, propisano je da sve pokretne i nepokretne stvari te imovinska prava koja pripadaju lokalnoj jedinici čine njezinu imovinu. Lokalne jedinice svojom imovinom trebaju upravljati, koristiti se i raspolagati pažnjom dobrog gospodara.

Nepravilnosti u području imovine odnose se na donošenje planskih dokumenata te upravljanje i raspolaganje imovinom.

Kako bi nekretnine bile u funkciji gospodarskog razvoja lokalnih jedinica i koristile se za ostvarivanja ciljeva iz njihova samoupravnog djelokruga, poželjno je uvjete te način upravljanja i raspolaganja imovinom urediti planskim dokumentima, i to strategijama upravljanja imovinom kojima se utvrđuju srednjoročni ciljevi i smjernice upravljanja i raspolaganja imovinom uvažavajući gospodarske i razvojne interese lokalne jedinice te godišnjim planovima kojima se utvrđuju kratkoročni ciljevi i smjernice upravljanja i raspolaganja imovinom. Na temelju navedenih dokumenata i uz pridržavanje zakona i drugih propisa, unutarnjim aktima mogu se urediti načini, ovlasti, procedure i kriteriji za upravljanje i raspolaganje pojedinim vrstama nekretnina. Iako raspolažu vrijednosno značajnom imovinom, pojedine lokalne jedinice nisu donijele strategiju upravljanja imovinom, godišnje planove upravljanja i raspolaganja imovinom te izvještaje o provedbi strategije i godišnjeg izvješća o izvršenju godišnjih planova, kako bi se osiguralo praćenje ostvarenja ciljeva utvrđenih strategijom.

Državni ured za reviziju preporučio je donositi strategije i godišnje planove upravljanja i raspolaganja imovinom te poduzimati aktivnosti u skladu s donesenim planskim dokumentima, kao i sastaviti izvješće o provedbi strateških i godišnjih planova upravljanja i raspolaganja imovinom.

Prodaja i kupnja nekretnina obavljala se na temelju provedenih javnih natječajâ i izrađenih procjembenih elaborata (osim u pojedinim slučajevima). Pojedini gradovi (koji nisu veliki gradovi) i općine nadležnom procjeniteljskom povjerenstvu nisu dostavili procjembene elaborate na mišljenje, odnosno na ocjenu usklađenosti s odredbama Zakona o procjeni vrijednosti nekretnina. Navedeno je potrebno radi stručne analize i evaluacije podataka te davanja stručnih mišljenja u cilju korištenja i raspolaganja nekretninama u vlasništvu lokalnih jedinica na transparentan način odnosno pažnjom dobrog gospodara. *Kao razlog nedostavljanja procjembenih elaborata procjeniteljskim povjerenstvima pojedine lokalne jedinice su u očitovanju isticale da prema Zakonu o procjeni vrijednosti nekretnina i nisu bile obvezne to učiniti. Navedene činjenice nisu utjecale na izražavanje mišljenja.*

Prema propisima, nekretninu u vlasništvu lokalnih jedinica, tijela nadležna za njihovo raspolaganje mogu otuđiti ili njom na drugi način raspolagati samo na temelju javnog natječajâ i uz naknadu utvrđenu po tržišnoj cijeni. Početne jedinične cijene nekretnina prije njezine prodaje ili nabave utvrđuju se na temelju procjembenih elaborata na koje prema Zakonu o procjeni vrijednosti nekretnina (Narodne novine 78/15) mišljenje daju procjeniteljska povjerenstva. Prema navedenom Zakonu, pribavljanje spomenutih mišljenja procjeniteljskog povjerenstva kod raspolaganja nekretninama obvezujuće je za upravna tijela županije, Grada Zagreba odnosno velikoga grada. Međutim, Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja je u travnju 2019., na temelju mišljenja Visokog procjeniteljskog povjerenstva Republike Hrvatske, dalo Uputu prema kojoj procjembene elaborate procjeniteljskim povjerenstvima trebaju dostaviti sve jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe kojima su osnivači jedinice lokalne samouprave u cilju utvrđivanja njihove usklađenosti s odredbama navedenog Zakona. Navedena Uputa je objavljena na mrežnim stranicama navedenog Ministarstva.

U postupku obavljanja revizije gradova (koji nisu veliki gradovi) i općina preporučeno je da je pri prodaji i kupnji nekretnina potrebno dostaviti procjembene elaborate na temelju kojih su određene početne cijene nekretnina nadležnom procjeniteljskom povjerenstvu na mišljenje, odnosno na ocjenu usklađenosti s odredbama Zakona o procjeni vrijednosti nekretnina u cilju korištenja i raspolaganja nekretninama u vlasništvu lokalnih jedinica na transparentan način odnosno pažnjom dobrog gospodara.

Registri imovine su ustrojani, ali podaci iz registra imovine nisu usklađeni s podacima iz glavne knjige i analitičkih knjigovodstvenih evidencija ili podaci nisu ažurirani te ne sadrže točne i potpune podatke o imovini kojom lokalna jedinica raspolaže. Pojedine lokalne jedinice nisu dostavile podatke o imovini u Središnji registar državne imovine. Odredbama članka 4. Zakona o Središnjem registru državne imovine propisano je da su obveznici dostave i unosa podataka u Središnji registar državne imovine, između ostalog, jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave. Odredbama članaka 6. i 7. Uredbe o Središnjem registru državne imovine propisano je da se Središnji registar sastoji od evidencije nekretnina, financijske imovine, pokretnina, prava i obveza te drugih javnih oblika imovine.

Elementi evidencije državne imovine, koja se unosi u Središnji registar, određuju se Pravilnikom o tehničkoj strukturi podataka i načinu upravljanja Središnjim registrom. Navedeni Pravilnik o tehničkoj strukturi podataka i načinu upravljanja Središnjim registrom državne imovine (Narodne novine 37/24) stupio je na snagu 4. travnja 2024.

Državni ured za reviziju naložio je uskladiti podatke iz registra imovine s podacima iz glavne knjige i analitičkih knjigovodstvenih evidencija kako bi podaci o imovini bili točni i potpuni. Nadalje, s obzirom na to da lokalne jedinice nisu dostavile podatke o imovini u Središnji registar državne imovine, a da je Pravilnik o tehničkoj strukturi podataka i načinu upravljanja Središnjim registrom donesen, naložio je dostaviti podatke o imovini prema elementima određenim navedenim Pravilnikom.

Prema odredbama članka 89. Zakona o vodnim uslugama, jedinice lokalne samouprave koje su izravni vlasnici komunalnih vodnih građevina i zemljišta pod njima, a nisu ih prenijele u vlasništvo javnog isporučitelja vodnih usluga, dužne su ih prenijeti u vlasništvo društva preuzimatelja u roku od 90 dana od stupanja na snagu Uredbe o uslužnim područjima. Uredba o uslužnim područjima (Narodne novine 147/21), koja je stupila na snagu u siječnju 2022., ukinuta je Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske (Narodne novine 23/23) iz veljače 2023. U lipnju 2023. Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o uslužnim područjima (Narodne novine 70/23), koja je stupila na snagu 15. srpnja 2023. Prema navedenoj Uredbi, uspostavljena su uslužna područja, određene su njihove granice i pravne osobe ovlaštene za obavljanje javne službe vodoopskrbe i odvodnje (društva preuzimatelji) na pojedinom uslužnom području. Pojedine lokalne jedinice u svojim poslovnim knjigama imaju evidentirane komunalne vodne građevine koje su trebale biti prenesene u vlasništvo pravnih osoba ovlaštenih za obavljanje javne službe vodoopskrbe i odvodnje (javni isporučitelji vodnih usluga).

Državni ured za reviziju naložio je prenijeti komunalne vodne građevine na javnog isporučitelja vodnih usluga (društva preuzimatelja) u skladu s odredbama Zakona o vodnim uslugama, u cilju realnog iskazivanja vrijednosti imovine lokalne jedinice.

Pojedine lokalne jedinice su poslovne prostore dale u zakup s obvezom podmirivanja troškova korištenja i održavanja poslovnog prostora, ali bez ugovorene zakupnine te su stanove dale u najam bez naknade i bez zaključenog ugovora o najmu stana. U nekim slučajevima, stanovi su dani u najam na temelju zamolbe za dodjelu stanova umjesto na temelju javnog natječaja. Prema odredbama članka 391. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, nekretninu u svom vlasništvu lokalne jedinice mogu otuđiti ili njom raspolagati na drugi način samo na temelju javnog natječaja i uz naknadu utvrđenu po tržišnoj cijeni.

Državni ured za reviziju je lokalnim jedinicama naložio upravljati i raspolagati nekretninama u skladu s propisima te njihovim unutarnjim aktima kojima je uređeno ovo područje.

U tablici broj 9 navedena su područja u kojima su utvrđene nepravilnosti koje su utjecale na izražavanje uvjetnog i nepovoljnog mišljenja o financijskim izvještajima te uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja, po lokalnim jedinicama.

Tablica broj 9

Područja u kojima su utvrđene nepravilnosti koje su utjecale na izražavanje uvjetnog i nepovoljnog mišljenja,
po lokalnim jedinicama

Redni broj	Lokalne jedinice	Sustav unutarnjih kontrola	Planiranje i izvršavanje proračuna	Računovodstveno poslovanje i financijsko izvještavanje	Prihodi i potraživanja	Rashodi	Javna nabava	Imovina
Gradovi								
1.	Buzet		x	x	x		x	
2.	Novalja			x				
3.	Opatija			x				
4.	Orahovica			x				
5.	Ploče		x	x	x	x	x	
6.	Senj			x				
7.	Sisak	x		x				
8.	Trilj			x	x		x	x
Općine								
9.	Bibinje			x	x			
10.	Bilice			x	x	x		
11.	Dicmo	x	x	x		x	x	x
12.	Gornja Stubica		x			x		
13.	Gradina	x		x	x		x	
14.	Hum na Sutli				x		x	x
15.	Kaštelir – Labinci – Castelliere – S. Domenica			x	x	x	x	x
16.	Klakar			x	x	x	x	
17.	Kloštar Ivanić			x				
18.	Krapinske Toplice			x				
19.	Lovinac				x		x	x
20.	Mljet		x	x	x	x	x	x
21.	Oriovac	x		x	x	x	x	x
22.	Perušić			x				
23.	Petrijanec			x	x	x	x	
24.	Podstrana			x	x			

Redni broj	Lokalne jedinice	Sustav unutarnjih kontrola	Planiranje i izvršavanje proračuna	Računovodstveno poslovanje i financijsko izvještavanje	Prihodi i potraživanja	Rashodi	Javna nabava	Imovina
25.	Povljana	x	x	x	x	x	x	x
26.	Primošten		x	x	x	x	x	
27.	Skrad		x	x	x	x		x
28.	Stankovci			x	x	x	x	
29.	Ston			x		x	x	x
30.	Strizivojna			x	x	x	x	
31.	Sukošan		x	x		x		
32.	Tar – Vabriga	x	x	x	x		x	x
33.	Topusko		x	x				
34.	Trnovec Bartolovečki			x				
35.	Velika Pisanica					x	x	x
36.	Velika Trnovitica			x	x	x	x	
37.	Vrhovine			x				

PROVEDBA NALOGA I PREPORUKA IZ PROŠLE REVIZIJE

U skladu s odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, Državni ured za reviziju provjerava je li subjekt revizije proveo naloge i preporuke koji su dani u prošloj reviziji.

Prema odredbama članka 22. Zakona o Državnom uredu za reviziju, zakonski predstavnik subjekta revizije odnosno zakonski predstavnik subjekta na kojeg se odnosi dani nalog ili preporuka u roku od 60 dana od dana primitka konačnog izvješća o obavljenoj reviziji obvezan je dostaviti Državnom uredu za reviziju plan provedbe naloga i preporuka, u kojem su navedene aktivnosti za otklanjanje nepravilnosti i planirano vrijeme za njihovu provedbu. Subjekt revizije obvezan je provesti naloge i preporuke dane u izvješću o obavljenoj reviziji u rokovima i na način naveden u planu provedbe naloga i preporuka te u pisanom obliku izvijestiti Državni ured za reviziju o provedbi pojedinog naloga ili preporuke u roku od 30 dana od isteka planiranog vremena provedbe.

Lokalnim jedinicama su u prošlim revizijama dana 423 naloga i preporuke. Utvrđeno je da je provedeno 260 ili 61,5 %, nije proveden 101 ili 23,9 %, nije primjenjivo 36 ili 8,5 % (zbog izmjene propisa ili jer lokalne jedinice nisu imale aktivnosti za koje su dani nalozi i preporuke), djelomično su provedena 24 ili 5,7 %, a u postupku provedbe su dva ili 0,4 %. Iako je većina naloga i preporuka iz prošlih revizija provedena u cijelosti ili djelomično, dio nepravilnosti je ponovljen. Lokalne jedinice su i nadalje u obvezi postupati prema nalogima i preporukama koji nisu provedeni ili nisu u cijelosti provedeni.

ZAKLJUČAK

Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju 46 lokalnih jedinica.

Prihodi i primici financijskom revizijom obuhvaćenih lokalnih jedinica iznose 316.959.248,91 euro, a rashodi i izdaci 307.561.483,08 eura. Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora koncem godine iznosi 1.257.087.693,24 eura.

O financijskim izvještajima izraženo je 13 bezuvjetnih, 31 uvjetno i dva nepovoljna mišljenja, a o usklađenosti poslovanja izraženo je 18 bezuvjetnih i 28 uvjetnih mišljenja.

Uvjetna i nepovoljna mišljenja o financijskim izvještajima izražena su zbog utvrđenih nepravilnosti u području računovodstvenog poslovanja i financijskog izvještavanja, a odnose se na vođenje poslovnih knjiga, evidentiranje poslovnih događaja, popis imovine i obveza te sastavljanje financijskih izvještaja.

Uvjetna mišljenja o usklađenosti poslovanja izražena su zbog utvrđenih nepravilnosti u području sustava unutarnjih kontrola, planiranja i izvršenja proračuna, prihoda i potraživanja, rashoda, javne nabave te imovine.

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste u financijskim izvještajima i poslovanju, lokalnim jedinicama dan je 791 nalog i preporuka, čija bi provedba pridonijela realnijem iskazivanju podataka u financijskim izvještajima te većoj usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima te unutarnjim aktima. Većina naloga dana je za nepravilnosti u području računovodstvenog poslovanja i financijskog izvještavanja, a većina preporuka u području javne nabave i imovine.

Lokalnim jedinicama su u prošlim revizijama dana 423 naloga i preporuke. Utvrđeno je da je provedeno 260 ili 61,5 % naloga i preporuka, nije proveden 101 ili 23,9 %, nije primjenjivo 36 ili 8,5 % (zbog izmjene propisa ili jer lokalne jedinice nisu imale aktivnosti za koje su dani nalozi i preporuke), djelomično su provedena 24 ili 5,7 %, a u postupku provedbe su dva ili 0,5 %. Iako je većina naloga i preporuka iz prošlih revizija provedena u cijelosti ili djelomično, dio nepravilnosti i propusta je ponovljen te su dani nalozi i preporuke za njihovo otklanjanje. Lokalne jedinice su i nadalje u obvezi postupati prema nalogima i preporukama koji nisu provedeni ili nisu u cijelosti provedeni.

POPIS TABLICA I GRAFIČKIH PRIKAZA

Tablica broj 1	Ostvareni prihodi i primici lokalnih jedinica, prema vrstama
Tablica broj 2	Ostvareni prihodi i primici, po lokalnim jedinicama
Tablica broj 3	Ostvareni rashodi i izdaci lokalnih jedinica, prema vrstama
Tablica broj 4	Ostvareni rashodi i izdaci, po lokalnim jedinicama
Tablica broj 5	Financijski rezultati lokalnih jedinica
Tablica broj 6	Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem godine
Tablica broj 7	Podaci o potraživanjima i obvezama, po lokalnim jedinicama
Tablica broj 8	Mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja, po lokalnim jedinicama
Tablica broj 9	Područja u kojima su utvrđene nepravilnosti koje su utjecale na izražavanje uvjetnog i nepovoljnog mišljenja, po lokalnim jedinicama
Grafički prikaz broj 1	Struktura ostvarenih prihoda i primitaka lokalnih jedinica
Grafički prikaz broj 2	Struktura ostvarenih rashoda i izdataka lokalnih jedinica
Grafički prikaz broj 3	Struktura izraženih mišljenja o financijskim izvještajima
Grafički prikaz broj 4	Struktura izraženih mišljenja o usklađenosti poslovanja